శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

సీతాకళ్యాణము

యక్షగానము.

—(౦)—

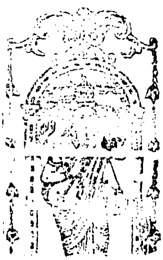

గ్రంథకర్త;

శ్రీమాన్ వటపురి రామానుజాచారి

పబ్లిషర్:-

...శెట్టి,

...ంటూర్,

...ల్.

శ్రీ కృష్ణదేవరాయ ఆంధ్ర భాషానిలయము.

విభాగము ....

విభాగ సంఖ్య ....,

శ్రీ బాలాత్రిపుర సుందరీ ముద్రాక్షరశాల యందు

ముద్రింపఁబడియె,

కొత్తబజారు వరంగల్.

1936. వెల. 0-4-0.

శ్రీశుభమస్తు.

సీతాకల్యాణము,

యక్షగానము

ఉ॥ శ్రీకల్యాణగుణాత్మకంబులగు ♦ శ్రీసీతారామ పాదాబ్జముల్
వ్యాకోచస్ఫురదిందిరాలయములై ♦ వ్యామోహితాంగస్మనో
వైకల్యంబు నిరాకరించి సుజనో ♦ వాచామృతస్వానుగ౯
సాకల్యంబుగ జేయుసర్వసుత ♦ సౌభాగ్యాయురారోగ్యముల్॥

క॥ అస్మద్గురువరుల ! దాసోస్మియని మొక్కి భాష్య తత్సూత్రముల౯
విస్మయముఁగ సాగించిన ! నస్మితులకు భాష్యకార సద్గురుఁగొలుతు౯॥

చ॥ నిరతముపూర్వసూరివులపద ♦ నీరజముల్ శిరమందుదాల్చి యా
పరమదయానురక్తులగు ♦ భాగవతోత్తముల౯ స్మరించి శ్రీ
హరిహరపద్మసంభవుల ♦ హర్నిశముం భయభక్తి నెంచి భూ
సురసురవర్యుల౯ బొగడుద౯ ♦ సువచోపరిపూర్ణవృత్తిక౯॥

క॥ రామలక్ష్మణజేవ్వాటశ్రీ ! రామారామనుచునోట రంజిలసీతా యుద్దా
రాములవర్ణించుటశ్రీ ! రాములుతప్పింతయున్న రక్షించడె ౦మారీ

క॥ సీతారాములు చరితము ! పాతకనిర్మూలమనుచు బలుకగనేల
భూతేశుసాక్షిగనునగ ! జాతయుమున్నారగౌరవాసి జానకిజాని౯ వాసితం

సీ॥ సర్వవేదాంతార్థ సారానుభవమొందు ♦ పరమభాగవత ప్రవీణులార
ద్వైతమద్వైత విశిష్టాద్వైత ముంభావ ♦ మదిసమంబుగ నెంచు మాన్యు
లార ! పూర్ణానుభావంబు పూర్ణమైపరిపూర్ణ ♦ పూర్ణమౌనీదృత్
పరిపూర్ణులార ! ఆత్మవత్సర్వ భూతాత్ములనెంచెటి ♦ సాత్వికశుద్ధపరి

సత్వులార ॥గీ॥ బ్రహ్మయాథార్థమెరుగుటయో బ్రాహ్మలార। విష్ణుసర్వమయుంబని వైష్ణవులార। శివసహాస్యంబెరింగిన శైవులార। ఫాలమిలసాశ్రమొక్కెద భావ్యవారా.

—• కౌసల్యా—సుమిత్ర—కైకేయి—రావటం. •—

క॥ శ్రీరమణీప్రియవల్లభ। ధారాధరనీలదేహ దైత్యధ్వాంత
పారావారవిహారా। సూరిజనసేవ్య నిగమస్తుత్యసుభావ్యా॥

తెరలో పదం—ఏకతాళము.

కోసలదేశావాసులము। కౌసల్యాకైకసుమిత్రలాము మేము। ఆదిసుర వనితలువలాపురివాసవాసులైతగవసియింతురు॥కో॥ తమ్ములనెల్లను పొగడున కమ్మవిల్లునిబోలు మమ్మా అమ్మక చెల్లనియుం హాపమ్ములగనుగాని కొమ్మలందరు ॥కో॥ హీరమణిమయమౌ ॥మున జేరినటి మాయొయ్యారంబుగను। భూరిమధురగంభీరసారకీర ॥లమోనాయమణివిను ॥కో॥ శ్రీమదనంతా నూతన పారిస్వామిస్మరణమేమారకనుండుమ। ఆమిథిలానా కేతపట్టణానాము దశరథధర్మపత్నులము ॥ కో ॥

వ॥ నీవకే మామకే శుభావాసుభావంబుల విశదంబుగా నెరంగించు

ట్యైక కోవిదులచే నలంకరింపబడిన సభాసదస్సులంగల మహానుభావుల
కు నమస్కరించి మేమొచ్చెదయవని శృంగారము

చె॥ వ॥ చానలారా మదకలహంసయానలారా యీ మృదుమధుర వా
గ్వైఖరీ విలాసంబున కిచ్చో నవ్వుచూచుట కిచ్చయించిన సభ్యులనయనో
త్సవముగా తెరవెడలు మచ్చకంటులారా.

తెర నాట్యపదా — ఏకతాళా — మిశ్రక్.

కిల్కిచిల్కలా పల్కులా సూధ జిల్కు మరుపూ ముక్కలనమ్మ
యా । బెళ్కుచపలాచూపులూ గుతూపులూ సుహూపూతాపై ॥ క ॥
వెన్నెనలదాల్ మిన్ననగ నాల్ కొమ్మినలిలుకా నెందగుచుసేన । సన్న
మేక్ మల్ వాల్ మనోహరమున్న వాల్ వాల్ గంటులనుహూహా ॥క॥ మేలుమే
లుపసిండిమేళ్ మేళ్ పూల్ పూల్ పుష్పాడిమ్మగలయా । జాళువాసరిగం
చుపూల్ గలశాల్ వరంగేల్ సీటుమ రాముల ॥కిల్కి॥ చిత్తరులబొమ్మలమా
సంతుపి కొత్తవల్లిశుని పదములమా ! నృత్తములనిశి చిత్తసంబగు మ
త్తమధుపాలకములు గలయో ॥ క ॥

చె॥ క॥ అర్మోరొదెలుపుడియభిధే ॥ యమ్ముల పతిముదముగులక
నతిత్వరితముగ న । కమ్మవిల్తునిచే పూ । టమ్ములొయొయ్యారిముద్దుగు
మ్మలొ మీరల్॥

కౌసల్య—ద్విపద.

మదగజయాన మావృత్తాంత మంత । ముకముప వినవమ్మ ముద్దు
లాగుమ్మ । కమలాప్తవంశ వారధికంజమైత్రి । సముదైన దశరథ సార్వభౌ
మ్యవిభుని । కులకాంతలము మేము కుంభినిలోన.

సు॥ చలువల దొరబోలు పన్ముఖులమమ్మ । కోసలదేశ నివాసితం
బైన । భాసురసాకేత పట్టణమునాడి । కౌసల్యకైక సుమిత్రలము మేము
శ్రీసతీ పార్వతి భారతులబోలి ॥

కైక॥ పరపరునెచ్చుదుదెనలి నాయతాక్షి । పరమపావనమైన పతి
వ్రతలమమ్మ । పతు నే మత్పాదయు కుతుకంబుతోడ । సుతుల కొరకై

ఘోరదనుజాసురులను శిక్షించె । క్రూరరావణకుంభకర్ణులఁజంపి భూ
భారంబుఁబాపు శ్రీరాముఁడైయుదయించె ॥ సు దారి ॥

చౌక॥ మీరాజసంబురీవియు నీరేడదళాక్షులార యింపెసలార
కోరికతో సభ్యులు విన । కోరిక దెల్పుండివేగ కోమలులారా ॥

పదము—ఆటతాళం—మిశ్రం.

కా॥ రమణీయయోధ్యాపురీ నివాసులమూ ।
సుమగంధులాము దశరథ సుందరి మణులము ॥రమ॥
సు॥ పుత్రకామేష్టిసుగుణ పుత్రవంతులమూ ।
ధాత్రిలోపలనుశూరా క్షత్రియోత్తములము ॥ పు ॥
కైక॥ కామితఫలదుడౌ శ్రీభాషిణీ మనోహరు ।
భామా శ్రీరాములూమా ప్రేమాకొమరుండును ॥ కా ॥
కౌ॥ పంకజాప్తకులీనుడు శంఖచక్రాంకుడు ।
పంకజాక్షిరో వినుమినాంక శతరూపుడూ ॥ పంక ॥
సు॥ పడతీయనంత కొత్తపల్లి శ్రీరమణుడూ ।
కడుశిరులొసగుచునునుము విడువాడెన్నటికినీ । పడ ॥

కైక॥ న॥ మందయానమా మందహాస చంద్రికలొలుక చిలుకకో
కిల లులుక సుందరము దెల్పెదము బోటినుదాటి ॥

పదం—కురుచజంపె.

కౌ॥ సుందరీవినుచంద మామంద మోమంద । మేమంతయానా
లము । వోసాకి । మందారసుమామ రంద పానొందింది రానందబృందా
లకల । ఓయిందీ ॥

సు॥ సొగసైనపవడంపు చిగురాకు నగుమోవి దగుమోము డాల్
వెన్నెలల్ । వోయింతీ । జిగికెంపు తలవంపు నను పింపు సవరింపు మతి
నింపు కెంబామరల్ ॥ వోసాకి ॥

కై॥ చిలుకాల పలుకూలు నులుకూసుధాజల్కు పలుకూల మేల్
కంటముల్ । వోసాకి । కలికిరోవలపూల చెలికానిచేసుంచు ములుకూల
ములుకూహాయల్ ॥ వోయింతి ॥

కా॥ కామినిమానాథస్వామినూ తా. పౌరి ధామూని కలచేదమే
॥వాసా॥ కావిరాతఫలుడయ్యె మహామాన సాబ్జములు ప్రేమాతిశయము మేలునే॥
సు॥ క॥ వచ్చిసూర్యకులోద్భవులచ్చురువందియును జనులు మానందింపఁగ,
కై॥ సచ్చరితులుసౌభాగ్యులు। పచ్చనివిలుకానివిభులు పరమోదారుల్॥

పదం—జంపె—త్రిపుట

కా॥ కుసీమయాక్షి సూర్యకులసుభూపకుల్ ధీరఁగ
భృశాను మోదకుల్ శ్యానిశాధి నాయకుల్ ॥కు॥
సు॥ సురాధిరాధ వందితుల్ నరాధినాయకుల్।
కర్త్రిచెంద్రహాసకల్ శాసనోజ్వలుల్॥
కైక॥ మేరుధీరులాగమాంత సారవేదకుల్।
భూరికలుషధారకుల్ వృద్ధారకుల్ భువిఁగ॥
కా॥ శ్రీఅనంత కొత్తపల్లి శ్రీనివాసునిఁగ।
గాయకఁగ స్మరింతు రెపుడు పంతతోత్తముల్॥

సుమంతు పఠాని రావటం తురకమాటలు.

ఆరెమ్యాం గడ్బడ్ మత్ కర్ బూప్ బూప్ యగర్ ఇంతెజాం హోరహాహై ఇస్వఖత్ ఇస్నగరీమె బిల్కూల్ బత్ ఇంతెజాం హైం కౌనకౌన్సె ఆఫీసర్ రేజ్ వావా హాజర్ హైం ఘోరఁగ మాలుంకరో తిలన్ మాల్ గోహేహనూలిమూ బహాదర్ ఆలీగడ్ పంజాప్ రూన్ రుస్యా

కలచేదమే ఏమేలు నే॥ సందింపగ దారుల్॥

టర్కీ తుర్కీ కాశ్మీర్ కాబూల్ నేపాల్ జెపాల్ సైనాబ్ హిందుస్తాన్ కోహిస్తాన్ అర్బస్తాన్ ఇంగ్లాండు భూటాన్ షాహాం చీనా సబ్ రాజా ఆపీసర్ మహాజూను హైం రిసాలాజమీయత్ మాక్ మిల్ హైం కిస్‌సుబూ కీక మీనీస్తుమామా ఫీజ్ తయార్ లసు బైర్ బాహింకెవాస్తె రాజామహారాజకీ సవారీహోరహీహై నౌఅరబ్ సాట్ కరోడ్ తీస్‌లాంబ్ దోహజార్ సాత్ సౌ పైంతీస్ మాప్కీ మరమ్మత్ కీ మంజూరిదీజాతీహై జిధర్ జిధర్ మంథర్ ఉఫ్ తాదా దెవలాత్ ఫూల మాంజరాత్ బావులీ వగయిరా దురస్తుకర్నె కెలియె హుకుం దీజాతాహై తుంకుచాయెకె బహుత్ ఇంతెజా సె మజ్ దూరియాన్ కొమాటియాన్ పోడ్ బెల్ దార్ పైజార్ ఇంజినీర్‌సె తయార్ రహో కెంకె పఖ్తుషర్ హాజర్ రహేంకా ఆహాన్ నిక్ లే అబ్ ఏదర బాన్‌దీకు దశరథమహారాజీమైం రామలక్ష్మన్ భరత్ శత్రుఘ్ను జనానా షాన్ పోషవ్ కత్ సె అంబాకి టాంటీ ఘోడా భగ్గీ టాంగా భయిలీ రుఖ టకా కాచర్ మోటర్ సైకిల్ జమీనుస్మె సవారి ఆనేకిహై అబ్ మా కూల్ ఇం తెజాం రఖో ఘాక్తుకాసామాన్ వగైరా అన్నా బొబర్చి షాగర్ పెషా కాందార్ అహేలాకార్ కారోపర్ దార్ గొలన్ మ లన్ కజీబన్ వగయిరా ముతయ్యన్ రఖో నవ్ బరా యా పాలీస్తగీ కెహాత్ కర్నా పడే గా ఏక్ కుషాదాకోషక్ ఉమదా సాఫ్ కర్ రఖో జనానేకు భీకాఫీహో ఇస్‌గ ర్జ్ సె మైంసిర్ బరాయా కే లియె పెష్వా ఆయాహూం

పదం॥ ఏకతాళం. తురకది.

చల్ చల్ చలో చలో మియా హాల్ హాల్ హటో హటో మియా గుల్ గుల్ మత్ కర్ ఘోడాహాతిసాతి పాదుషాసవారీఆరహె ॥చలో॥౧॥ మోట్ కాచర్ టాంగా ఘుట్కా టటర్ గాడి తెంట్ సైకిల్ ॥చలో॥౨॥ ఫూల్ బనేకామాల్ మదద్ ఫిలెహాలు ఆలీకొత్వాలీ ఆరహె ॥చలో॥౩॥ ఖూప్ ఇం తెజాం గడ్‌బడ్ చూప్ రాస్తా సాప్ కర్ సర్కార్ ఆరహె॥చలో॥౪॥నార్ యనంతా రాం హైం కొత్తాపల్లి సామీసర్ దార్ సవారిఆరహే॥చలో॥౫॥ హాట్ హాట్ సర్కారీ కో తిలస్ ఆరహే చలోమియా అంధే హై యేములక్ ఝట్ కట్ మెకరా సబ్ రాన్ రుపొయ్యాము తయిన్ సెగెమే దేఖోసదర్ కట్ కట్ మత్కరో కాం జహుత్కరో

కౌగ్యార్ సె తయ్యార్ కరో ఉటఉట్ యాంర్ మాంయేఫళోడ్ టిస్నటాం బూసవారీ చెల

పదం॥ ఏకతాళం.

సుసు తుడసు సుప్రసిద్ధనామడ ధీమంతుడను నేవివిరా సామంతాములు ధీమంతుడని విద్యావంతుడని సనుయాందురూ ॥సు॥౧॥ ధగాధరంబుల దరంధరుడనై పరంపరలగా జేతునూ - సురాసురగల మత్కరా వాలమున మొరాలిడంగను జేతును ॥సు॥౨॥ సరాసరీ మత్కరంబులచె శంబరాదులలా పోరింగొంటిని ధరావరానాయకుల్ సనుగని సరెసరేయాన వింటి ॥సు॥౩ ధరణీనూతన పురిన్నేలు శ్రీధరుండదలంచెటి ధీరుడన్ మరిమరి శ్రీకరంబులగు బహువరంబులొందె విచాయుడన్ ॥సు॥౪॥

దశరథమహారాజు వేషం రావటం॥

శా॥ శ్రీరామామణి చిత్తపద్మమధుప శ్రీకంఠ మానీస్తుతున్।
పారావారవిహార పాపహారు బ్రహ్మాండాధిపత్యున్ మనో।
హారున్ హీరమణీమయాంచిత కిరీటానంద చిన్మూర్తియున్।
నీరేజాయత నేత్ర శ్రీహరిముకున్ నిత్యంబు రక్షించుగన్।

తెరలో పదం ఆటతాళం.

దశరథాన్వయుడానురా వచ్చితియింగు దశదిశ పరిపాలుడా ॥ప॥ దశదిశేశ్వర మనోహర యశసమూహోల్లాస విశదుడ భ్రశనిశాపతిముఖ విశాలితకుశె శయాక్షుడనిశి చరాంతక ॥దశ॥౧॥ ధ దవిక్రమశాలినీ వైరి జనాఖండిత నమఃశాలినీ -వ- భ డవాసురదండ ధరసను ఛండకిరణోద్దండ గుణ్కర కాండ ఖండితవైరి మండలమండితా మణిమయసుభూషణా ॥ద॥ దానభూషణుడానురా విక్రమవిజయా దీనపోషణుడానురా సూనశరప్రతి మానసుందర నానసీయోల్లాసకుముదోల్లాసన కంధర గానలోలని మా నసను మదిలోన గొలచెటి ।ద ౩॥ పరమపావన చరితుడా జపతప నిగమ పరమానందభరితుడా ॥ప॥ ధనమునాతుని కొత్తకల్విర నివేశునిచరణము లు నాయుర మనంమున నిలపినగులను పరమశివు చె బోధిచుధీమణి॥దశర॥

దశ వ॥ సుమంత్రా సభాంతరంబున వేదవేదాంగ షట్ శాస్త్ర వేత్తలగు భూసురోత్తములును అఖండితభ డపరాక్రమ క్షత్రమోద్దండులగు భూమండలాధిపతులు సురుచిరవర కన్యకాంబా ప్రసాదలబ్ధ నవనిధులను పొందిన వైశ్యోత్తములు అగ్రజనసేవాధురంధరులగు శూద్రజన ముద్రితంబై కవినట గాయక యాచక విదూషకాదులచే సభా పరిపూర్ణమై యుండునా సుమంత్రా.

సు॥ వ॥ అఖండిత ప్రతాపకంఠీరవ రాజకంఠీరవ చంద్రోదయంబునకు కుముదంబులు నిరీక్షించు చందంబున మీరాకవటమునకు సభాసర్వంబు నిరీక్షిమానులై యున్నారు దేనామహానుభావా అతిత్వరగా తెరసటనంబుగావింపుడు

తెరదర్వు=రూపకం॥

రాజమహారాజకుల విరాజమానుడా భూజనకల్పక భూజా ద్విజరాజ సమాన విరాజా -ప- ౹ ఇరాజ క తింవసుగుణ విరాజమాన దినరాజకు లోద్భవ ॥రాజ॥౧॥ హాస మానోల్లాస చంద్రికా విలాసహాసుడా .వ. భూసు రపదనివేసిత హృదయవిలాసా హరిదాసజనాదరణీయ యశోవిలాసా వా సవాది దివివాసులతో సరిభాసమాన హరిదాసుండనునే ॥రాజ॥౨॥ సుందా

రుడా సుందరాకృతిగాం చంద్రరూడా వంది మాగధులు పొగడగా సుర బృందములందున చెలగగా. యింద్రధరాదుల వందనములుమవి నొందు నందనుని పొందినయినకుల ॥ రాజ॥ ౩॥ ధీరుడానూ సుమతజన సంహారుడా ను పారవారగంభీరుడనూ రణశూరమణిమయ హారుడనూ ధారుణినాత న పోషకుని నేమారక కొలచెటి శూరా. గేసర ॥ రాజ ౪॥

మం॥గీ! రాజరాజేంద్ర రామరావశ రమ్యవార్త! జనులు వినగో రుచుహ్నారు జగ తిలో. । అద్భుతంబయ్యె మీరావటంబు గాంచి । గాన దెల్పుదు సర్వంబు మానవేశా॥

ద్విపద,

వినుడు జనులంత మావిస్తారవార్త! కనినంతకలికాల కల్మష హర ము! యినకుల వంశవారధి పూర్ణచంద్రుడు । డనఘుడజ రాజునకు నాత్మ భవుడైన దశరథ నామధేయుడనయ్యె వెలసి! కౌశలుడనైన తపమునకుతలంబు నందు । చేసితి పుత్రకామేష్టి చెన్నొంద । వసమానపుత్రులీ నలుగురుద యించి! రంమునసాకేత నగరంబునకులా! నందంబునొందిరి నాగరులు నెపు డు రామలక్ష్మణభరత శత్రుఘ్నులనెటి నామములుగలవు యానందకులు భువిని! శ్రీయనంతునికాళ్ళత్త పల్లిలోనిలచి బాయుకదన్నము రాజువంశాబ్ధి! కీర్తిచంద్రుడు కిషన్ రావుయనబరగి! అర్థులకొసగెను యఖిలదానంబు । లతనికొమరుడనంత రావుయనవొప్పి! మతిమంతుడై ధరలో మానవులనేలే సుతుడు జానకిరావు సువ్రతునికూడి । యతివైభవంబున నలరుచునుండె । యామహాత్ముని సుతులు యానందమతులు ! రామచంద్రారావు రామపద భక్తు! డనజుడనంతారావు యాత్మభవులైన! తనయులమువ్వురను ధరయం దుగాంచె! నయునుజానకిరావు రాజేశ్వరావు! రయమునరామచంద్రారావు య బరగి! యఖిలధనధాన్యముల నానుమయ్యె! సుఖమునమండిరి సుత సతులతోడ! పరదేవతానంద పాదాబ్జమధుప! పసుడుపరాంశాది పరమా కటాక్ష వీక్షణలబ్ధుడై విశద యానంద! దీక్షానామము నొంది దిశలన్ని వెలుగ రామచంద్రారావు రామాంబతోడ! ములసేవలా రంజిల్లుచుండ! వా రలవాంఛలను వర్ధిల్లజేయ! జేతిమిగా త్రపల్లి చెన్నొంద॥

మం॥ వ॥ రాజన్ మహారాజ రాజచంద్రిమా మీ నగరోద్యానంబు విని నంత నగరులంత ఆనందభరిత మానసులైరి దేవర పరితాపంబెట్టిదో వక్కాణింపుడు.

పదం॥ ఏకతాళం॥

ఇనకులాబ్ధిపూర్ణ చంద్రిమా జగతపములచే నేఘన యశోనుగు ణాపొందుద్రిడా -వ- మునిశిలశర సంశ్రిత భూభుజులను అనవరతమునను ఘనముగ గొలిచెటి ఇన॥౧॥ పండితాఖండలా సేవ్యుడా నాఖండాప్యథీవీనుండు మండలా భావ్యుడా -వ- భండనాదిదోర్దండ తండముల ఖండించేటి భూమండనుండును ॥ఇన॥౨॥ అతులితా వైభవోన్నతుడనూ సతిసుతహిత సంశ్రితపురోహిత యుతుడనూ వ- అతికుతుకమున సుతకామేష్టియు క్షితిని జేసి యీ సుతులబడిసితిని ॥ఇన॥౩॥ స్థిరములగు సంపదలాగాంచితి శ్రీకొత్తా పల్లి శ్రీవరుని కరుణాయని భావించితి వ. కరిగాద్వరదుని చరణ సరోజము లరయగనమ్మియు ధర పాలించెటి ॥ఇన॥౪॥

మం॥ క॥ రాజేంద్ర మీ పరితాపము। యీరాజగృహముల పూర్ణమై చెలియింపె నలార॥ తేజముగల మీ సభకై యీ రాజనవములు గాచియున్న రిన కులభూపా॥

పదం — ఏకతాళం॥

దశ॥ శుభ సమయమున సభ యొనరింపుము - శుభగులతోడను సుమంతా ఇభరాడ్గమనల యింపుచెలింగ కథనభనాగులు కడునుతి యొంపగ అభయుదాయుల సభికులకొనగ వృథ యువిభూషుల విభవము గైకొని ॥శుభ॥౧॥

మం॥ ధరలో బిరుదులు గలదొరలును పాణపురికరుడై చిరాజేంద్ర సురుచిర సురసుందరులు నటింపగ నరిరధములతో దొరలరు దేరగ పరి పరిశిమంజలులు ఘటింపగ మరి పెముతో సురవరుసభ బోలగ ॥ధర॥౨॥

ద॥ సతతము పౌరాణోతి హాసముల శాస్త్రచర్చయు గావింపూ అతిముదమున యతిపతులు వినంగ కుతుకముతో మత్సులు గనంగ వితరణ విభవము క్షితిని బెను గొనగ నుతియింపగ దిక్పతుల సముంబుగ॥

శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయము

గం॥ ఇలయనంతుని కొత్తపల్లిసిలయూను శ్రీలలనేశు సలవితము
గ ఘనఫలములు కొసగగ కలికలుషములను కడబొనెసగగ కలకాలము
కలుములచే నొసగగ చెలగుచుయిలలో పలుకులదొరసరీ ॥శుభనమ॥ర॥

మం॥ వ మహారాజరాజ నభోమణి దశరధరాణ్మౌళి మీసభాసద నాలంకా
రవిభవంబును భవత్పాలిత రాజ్య వైభవంబు నిక్కంబుగ
వర్ణింపను మక్కంటికి తరంబగునా.

మం॥ సీ॥ హితజనబంధు పౌరోహితుల్ నొకనంక ♦ నుత్తము భూవి
భులొక్కవంక వేదవేదాంగ వేత్తలౌ విప్రులొకవంక ♦ మునిజనసంఘంబు
లొక్కవంక । నరపురాజబింబాస్యులుండిరొకవంక ♦ చతురంగసైన్యముల్
జెలగువంక । కవిగాయకార్థిక మాగధజనుల్ నొకవంక ♦ నొగి విదూషక
నాట్యులొక్కవంక । గీ॥ మంత్రిసామంతు లొకవంక మహిని చెలగ । ధాత్రి
మాన్యక ఫలియించె దనివిదీర । పుష్పఫలనమృద్ధై యుండె భూపమీరు ।
—సుతులు గూడియు రాజ్యంబు సుఖము నేల॥

ద॥ వ॥ సుమంతా సనంతావలోకనుడవై వినుము.

దశ॥ చ॥ సతతము రాజ్యతంత్రములు సత్పథరీతిగ నేలగావలె ।
హితమగుపాత్రముం దెలసి యింపుజనింపగ దానమీవలె ।
క్షితితలక్షేత్రపాత్రముల శ్రీధరుభక్తుల గాంచియీవలె ।
అతిముదమొంద సర్వజను లాగమువేమ్యని గొల్వగావలె ॥

మం॥ వ॥ మహారాజచంద్రా సద్గుణసాంద్ర మీచే పాలింపంబడు రాజ్యం
బా చందంబున్ననే యున్నది

దశ॥ వ॥ ప్రధానిసత్తమా మత్కథావిధానంబు సవిధానంబుగా వినుము.

పదం॥ మాలినీ—తోహర—వాదం.

ద॥ సుతులుగలిగినను గతులుగలుగునని సుతులగంటినే సుఖలీలల
యతిపతులా హితమతులా నతిముద మొందగజేసి క్షితిజపతకములు
జేసి నతులనుక యీసుతులగంటినా జపతపములు ఫలియించేగా హాహా॥

మం॥ క్షితిపాలనాథా గతిమోక్షములకు సుతులె మూలంబని
వచించు కథా శాస్త్రంబుల్ పౌరాణంబుల్ సతతము పండితపేరుల్ కుతుకము

గలిగిరి వీరల్ అతిశానోహాంగులీ సుతులుగలుగుటచే నతిముదమొందె క్షితి
యంతట హాహా ॥క్షితి॥ ౨॥

ద॥ అందముగన్నా నందమొందితిని సుందరులగు యీనందను
లన్ పొందితిని సౌఖ్యం బొందితిని ముఖ్యంకందర్పుని సమసుందరులైచందురుబోల్
మోమునందనులై బృందారకసందోహములందే నందనులతో సరిరారా
హాహా ॥సు॥ ౩॥

మం॥ అందముకొత్రాతస్త్రిగుణ నీనందనుడై లైన్ పోయిందిబృం
దారకులానందమునొందెన్ యింద్రాదుల నాదనమొందెన్ జెందగయీ
రఘునందనుడై యరవిందనాభునిటునృదయించెన్ హాహా॥ క్షితితలనాధా॥ ౪॥

ద॥ ఉ॥ దేశికసార్వభౌమఘన తేజములర్పగ నీకుమారులన్।
భూసురపుంగవుల్ బాగడ పూతముగానుపవీతసత్క్రియల్
జేసి సమస్త విద్యలను జెప్పింపుధర్వాణ పూర్వమాగమా
భ్యాసము జేయగావలయు బాలకులన్ నయమొప్పవల్గురన్।

ద॥ వ॥ గురుసార్వభౌమ యీచిరుతల సకలవిద్యాపారంగతులగా
యొనర్పవలయును.

వశిష్ఠుడు. రాముడు. లక్ష్మణుడు రావటం.

వ॥ వ॥ దేవ దశరధ భూధవా యీడింభకులను సర్వవిద్యా పరిపూర్ణ
పండితులుగా గావించెద.

వ॥ దినకరవంశాబ్ధి పూర్ణచంద్రులారా రామచంద్రులారా వేద

కావ్యనాటకాలంకార తర్కమీమాంసాధర్వణోప వేదాది సకలవిద్య
లనొసంగెద కుశాగ్రబుద్ధిచె గైకొనుడు.

వ॥ క॥ వేదంబులు స్మృతులుఘను । ర్వేదముశస్త్రాద్ధశాస్త్రవిద్యలు మీగల్
యాదరముగ గైకొనుడిదె। మోదంబున బాలలారముదమలరంగన్॥

మాటలు—విద్యాభ్యాసము.

ఓం ఈడితః ఈడితఇతి ఈడితః ఋగ్వేదో ఇతిఋగ్వేదః యజుస్సామ
వేద స్సామవేదో యజు యజు స్సామవేదః ధకారాంతో రామశబ్దారుద్
శబ్దవత్ మకారాంత స్త్రీలింగో పురుషకారాంతో సమ్మోఖనాంతీ కిళంగ్
ప్రత్యయః శకారాద్యంతి గౌరీశబ్దాం పుంసకలింగో ఆద్యమాపశాప్రత్యయో
వాతపైత్యధాతుః శ్లేష్మవికారా ప్రకృతిః

రా॥ వ॥ దేశిక మీకృపాతిశయంబున సర్వవిద్యాభ్యాసం బొనరిం
చితిమి

వ॥ కం॥ భూమీధవ నీకొమరులు। నేమంబునచదివిరఖిల నిగమాగమము
ల్। ధీమహిమ విశారదులై। సామజవాయు రథములెక్కచతు
రులునంతన్॥

వశి॥ పంచచామర వృత్తం

ధరాతలేంద్ర నీసుతులు దక్షులన్నివిద్యలన్ • పురాణధర్మ శా
స్త్రబోధ బుద్ధి పూర్వకల్ ఘోరల్ • సురాదినాథ గురువుబోలు సూక్ష్మ
బుద్ధికీతులన్ • నరాసరిగ నేర్చిరఖిల శాస్త్రముల్ బరాబరిన్॥

ద॥ వ॥ గురుచంద్ర మూర్తియుతలు మీకృపాకటాక్షంబున కృతార్థపాత్రు
లైరిగదా నామనంబు సంతసించెను.

రా॥ కం॥ క్షితిపాలచంద్ర మాకొక। మతిగలిగెను వేటలాడ మదిముద
మొందన్ అతికుతుకము మమ్ముబ పుము। చతురతమృగముల
నేజంపి చెచ్చెరరాగన్॥

ద॥ కం॥ నాయన్నలార వేటకు। బోయిటువేగంబురండి పెంపెసలారన్ ।
ధీయుతులై మృగపతి। నముదాయంబుల నేమవలయు ధర
దొరగంగన్॥

ద వ॥ సుతరత్నములారా క్షితిజనముల కతికుతుకముగా వేటాడి నతిత్వరితముగ రండి పోదము.

వా॥ వ॥ క్షితినాథా నమస్కరించెదము మేమేగెదము.

పదము॥ రామునికి లక్ష్మణునికి వాదం.

౧॥ తమ్ముడా లక్ష్మణస్వామి వేటాడాగాను ఇమ్ముగాలుగలతురగమ్ములగొని -ప- వేగిరమ్ముగాను అమ్ములను తెమ్మిటనూ ॥త॥౧।

ల॥ అన్నయ్య వేటలాడా మొన్నోడినవాలనుంచి యున్నాదినమదిలో నాయిన్నాజ్ఞ నొసంగు -ప- మున్నుసగణ సన్నుతిగణ చెన్నలరగ నా ॥అన్నయ్యా౨॥

కాదబిసి సముదాయాబునను గేరు భూధరాగ్రములందు మోదంబునొందుమృగయూథములను భేదముగను ధరదొంగగ నటు॥త॥౩॥

భూధరాగ్రముల నున్న గుహాలాపాదరింద్లలోనా బధిరీభూతంబుగాను భాబోబ్బలార్చి శిహ్వా -ప- యుదరములను పదరములను పదిపదులను ॥నాఅన్నయ్యా॥౪॥

ధర కొత్తాపల్లి పారిథామ్ముడై నిపుడె శరమూ గూర్చిశివిల్లు శరముందుబూని నరులా నిరతమున శిరులిడగ మననురిగ ఆహా॥త॥౫॥

రా॥ గీ॥ అదుగొ లక్ష్మణ కారడవి యున్నాతంబు। మదిముదంబొనమొనను గొన మహీధరాగ్ర శిఖరమందున వివబడె సింహారవము। గానే గుద చటికి చేగడను

పదం॥

ల॥ ఆకునగ గొను మృగములను [illegible] గలిగి [illegible] గద మురిమ్మెలు పొద మున తెను [illegible] జాబదె మూంప [illegible]

॥ [illegible]

మదగజంబది గా చుమిరా [illegible]

ల॥ గ డకీచ రీమృ [illegible] ముల్ గంనుమిరాలన వ్యాఘ్ర భల్లూక గారుసైరిభ శరభ [illegible]॥

రా॥ [illegible] డిటు లక్ష్మణ [illegible] రాసునానమృగంబులను చండతర కోదండగళితా కాండములు ఖండించెదన॥

ల॥ జేరఁబారెను కలలప్పృక భూదారకపి కరివారముల్ పీరముస్సైజేరెకృష్ణా సారముల్ గంధర్వముల్।

రా॥ ధరణికొత్తపల్లిలో శ్రీవరుడనై మృగజాలముగ శరశతంబుల గూల్చితిని సుస్థిరుడనై వనముంద్రమునన్॥

ప ద ం॥

రా॥ తమ్ముడా వేటాడితి మిాచాల్ సుమిాృ యిటులరమిృ -ప- అమ్మలాను నీమతూణీరమ్ములాను గూర్పవేగా॥త॥౧॥

ల॥ సమ్మతించితి అన్నయ్యాయియానంజ్ఞ తండ్రియాజ్ఞ అమ్మయ్యాను జేరాబోవా రమ్మరమ్మ శీఘ్రింబునా॥౨॥

రా॥ చాలమృగముల ద్రుంచితీమిా యిదేచాలుమనకుమేలు మేలు మేలుమృగములాను చాలానింకు దెమ్మిరమ్మి॥౩॥

ల॥ పాలితా శ్రీకొత్తపల్లి శ్రీనివాసా పీతవాసా నీలామేఘ శ్యామలాంగా నీరజాక్ష నిఖిలారక్ష ॥సమ్మ॥

రా॥ వః సోదరా మనసాకేతపురి కేగుదముర మ్మ.

ప్ర॥ యందుండివచ్చితిరో రఘు నందనులారా సరోజనయనాబ్జముఖుల్ కందర్పకోటిసుందరు లందముగను దెల్పుడిపుడు నతిముదమొందన్।

ద్వి॥ వినుసుమంతామాత్యవిస్తారముగను మనసు స్థిరమొందియును మద్వాక్యసరణి ధరదుర్గమలబట్టి దండించదలచి యరుదుగను వైకుంఠపురమందునుండి దశరధక్షితిపాలు తరుణిజఠరమున నిశదముగ నుదయించి విఖ్యాతిగాంచి యాటపాటలమెలగి యాంధ్రదేశమూన మేటియైవిలసిల్లు మెదకునకువరుణ భాగమునన కొత్తపల్లీ పట్టణమును జేగియ్యమానమై చెలువొందుశిఖరి కుటజకుందకురంట కురురాజవీర పటుతమాల రసాల భల్లాత చూత కరవీర ఖర్జూర కదళికేదార సరళదాడిమ బదరిసాల హింతాల తాలమాలతి జాజిదగునారికేళ పాలవః సవిశాల భవకోవిదార పోగడశాల్మలిబదరి పొన్నకేదంగి। దగుచందనామ్లాత తరుకల్పభూజ। జాతులుం గలవంగ మాలూరనింబ। ధాతకీకేతకి దగుమల్లెమొల్లె। సంపంగి వరజాతి చామంతిమరువ। సొంపైనమరువ చొక్కపుపారిజాత। భూరుహంబులు నె

పుతు పుష్పఫలభరిత। నిరతంబుమదృతుల నిలయంబునయ్యె। కీరశారికభృం
గ కేకికాకోల। సారసబకక్రౌంచ సచ్చక్రవాక। కలహంస కాపోత కారండ
వముల। కలకలస్వనముచే కల్యాణమొంది॥ ఉపవనంబులు చాల యుద్యాన
వనము। లపరిమితంబులై యాసర్వతంబుకు। సర్వదిక్కులయందు సస్యాదు
లిచ్చి। సర్వసహాసతియు సత్ఫలదయయ్యె। వాపికూపతటాక వనజాకర
ముల। దాపునసెన్నిధి దగు దీగల్లు। పర్వతంబున మొదలు భైరవుని నిలిపి।
తర్వాతగణపతిని దగనందునుంచి। శంకరునిస్థాపించి చెలువొందగాను। వెం
కటేశ్వరునందు వేంచేపుచేసి। రామేశుపార్వతుల రంజిల్లనునిచి। భీమేశు
పంచాయితంబు స్థాపించి। విరభద్రుని నిలిపి విశదముత్సాద। సరగేచూపు
చనొక్క స్తంభంబునిలిపి। గరుడాంజనేయులను ఘనద్వారమునంను। నిర
తంబునిలువరింపగ జేసియుంను। పరముఅనంతపద్మనాభుడనేపేర। ధరప్రసి
ద్ధినిజెంది దన్నమారాజు। యన్వయంబుగాచి యధికశిరుచిచ్చి। మాన్య
డగుగానుచంద్రిపునకొపుతు। ఆయురైశ్వర్యంబు లభివృద్ధినొంద। జేయుచు
నచ్చినిని చెన్నొందగాను॥

ప్ర॥ వ॥ రఘుకుమారులార సుకుమారులార మీచరితమువినినంత స్వాంత
ము సంతసించెను జనకుండగు దశరథ భూవిభు సన్నిధి కేగుదము
రండు.

రా॥ వ॥ జనకా నమస్కరించెదము.

ద॥ వ॥ నాయనలారా దీర్ఘాయుష్మంతు లగుదురుగాక.

రా॥ సీ॥ జనకదశరథ క్షితిపాలచదవి నిసుగొగాంచుచు మృగనిచయంబు
కానసంబు। కేగినేటాడిదెచ్చితిమి యేపుమీర। మనము రంజిల్ల
ముమ్రోవ్ర మనుజనాధా॥

దశ — ఆట — మిశ్రం.

ఆనందమానంగమది పరమానందం। యీనందనుల గంటియిది
పరమానందం ఆనం॥ శ్రీలోకైకగుణాకటాక్షాను పూర్ణం। పాలిత బ్ర
హ్మాండ పావనో దీర్ణం ॥ఆనం॥ బహిరంత రాపాసంభవ మోహానాశ।
వహితద్విసోల్లాసం నలినాస్తంభాంం ॥ఆన॥ శాంతాసమోపం వేదాం

తానువాదం । సంతతస్వాంతా విశ్రాంత వినోదం ॥ఆనం॥ శ్రీయానంతుని కొత్రావలి కీర్తినివాసం బాయకమదినుండు పరమవికాసం ॥ఆనం॥

సీసపద్యం — రాజు — ప్రధాని — యిద్దరు చెరివాక వాక్యం.

సీ॥ సుతభోగముకన్న సుఖమించుకయులేదు ♦ తనయులతోసరి ధనముగాదు ॥ మం॥ ఆత్మజులకన్న యానందమును లేదు ♦ కొమరులుండి నతనకు కొదువలేదు ॥ గీ॥ సూనులసరిగ సుస్థిరశాంతి ధనము లేదు ♦ కొడుకు మించిన కీర్తిని కోర్కె లేదు । మం॥ పుత్రుల కన్నను పుణ్యమించుక లేదు ♦ సంతానముకన్న సఖులు లేరు । గీ॥ తనయుల జూడ నేత్రముల్ ధన్యములగు దు । కొడుకుమాటలు చెవిసోకకోర్కెలలరు । సూనునాలింగనముజేయ సుఖముజెందు । సుతులుగలిగిన నిహపరసుఖముగల్గు.

విశ్వామిత్రులవారు రావటం.

క॥ రజతాద్రినిలయవృషభ । ధ్వజదానవదర్పహంతదక్షధ్వంసీ ।
గజవదనజనకసురనుత । గజచర్మాంబరధరేశ కరుణావాసా॥

తెరలో పదం — ఆట — మిశ్రం.

శంభో హరహర శంకరా త్ర్యంబక భక్తవశంకరా । జృంభితదనుజ నాశంకర పరశాంభవిమనోక్షేమంకరా ॥శం॥ ఈశసురేశమహేశ్వరా స్మ

కైలాసవాసం ॥పా॥ చిద్విలాసం మునిహృద్విలాసం ॥పల్ల॥ సద్వరవర్ణిత సద్గుణామూర్తి గాత్రద్విలాసవికాసభాసం ॥పా॥ ఫాలానేత్రం పరమపవిత్రం ॥పా॥ బాలచంద్రపావనాంసశోభి సద్వనమాలిస్తోత్రం ॥పా॥ గంగాధరణాం భుజంగాభరణాం ॥పా॥ మంగళాకార లింగరూపా నంగహారభవ భంగచరణాం ॥పా॥ పాపాపాశమం ధర్మావిశేషం ॥పా॥ భాసురంబగు కొత్తపల్లిపాలనా పరమధురకోపం ॥పా॥

వి. వ॥ ద్వారకా! దశరథ భూపాలునకు మదాగమనంబు విన్నవించుము.

మం॥ క॥ రాజేంద్ర గాధికుమారుడు । తేజముతో నేగుదెంచె దేవరకడకున్
రాజవముఖసభలో ద్విజ । రాజు నుతింప వెడలి రమ్మట వేగన్॥

ద॥ వ॥ ఓరీ దవ్వారికా మనగోపురద్వారంబునకు గాధిసుతుం దనుదెంచెనా అహా మద్భాగ్యవిభవము.

ద॥క॥ అభివాదము సాష్టాంగము అభివాదము జేతు మీకు నయ్యుడుగంకిపుడున్
సభికులతో మునిసత్తమ। అభినందించియును నిమ్ము యాశీర్వచనం॥

వి॥ గీ॥ స్వస్తి శ్రీరస్తు సకలసామ్రాజ్యమస్తు। వసుధవాహనవాంఛాభివృద్ధిరస్తు। ధనకనకవస్తువసుదాయ ధాన్యపుత్ర। పౌత్రలాభస్తు నిత్యసౌభాగ్యమస్తు।

కాద — ఆదితాళం

ద॥ మమ్మేలు దైవమా మాపెన్నిధానమా॥ప॥ యిమ్మహిలోనా భాగ్యంబూ ఫలించెను ॥మ॥

వి॥ సమ్మతినొందితిని సతిసుతులనుజూచి! యిమ్మాదులోకము లగ్రిమ్మానకీర్తికి ॥ స ॥

ద॥ దేవార్ఘ్యపాద్యములు సావధానచేకొనుడి। పావనామైతిని కవదాగ మంబునా ॥ దేవా॥

వి॥ భూపలయేశా నీదుభావంబుకలరీతీ! నీవతిపుణ్యుడా నీసరియేరీయిలా ॥ భూ ।

ద॥ పేరోలగంబునందూ మీరూవేంచేయూటిందూ। ధారుణిసనెంతా ధన్యుడానైతినిందూ ॥ పేరో ॥

రనాళవిలాస భూతేశ్వరా । కాశడిండీరవి భాస్వరా తనుభాసితభవన రా
మేశ్వరా ॥శం॥ గంగాధరకరుణాకర భువిలింగోద్భవసుగుణాకర । శృంగారి
తశశిశేఖరా భవభంగాభర్గభీమేశ్వరా ॥శం॥ క్షితికాత్యాకల్లీశ్వరా శ్రీపతి
గూడిన పరమేశ్వరా। నతజనపరిపాలేశ్వరా సన్నుతనాహిత వృషభేశ్వరా॥

వి॥ వ॥ వరె దవ్వారిక పరిభాభాస్కర తిరస్కారకీయాహంకారకు
లేశ్వరుండగు దశరథక్షితీశ్వరుండు సభాస్థానంబున సామంత భూకాంతాది
సప్తాంగంబుగ కనకాసనాసీనుండై యున్నడా!

మం॥ వ॥ స్వామిక్షితిపరివృఢా యవనిక వెడలి ప్రసిద్ధంబగు మీప్ర
తాపంబు వినగోరిన సభ్యులభ్యుదయంబుగా నెరింగింపుము

తెరనాట్య పదం—ఆది.

భానమానుడరా । బ్రహ్మర్షిచిద్విలాస మానుడరా ॥ప॥ వాసవా
దిసురవంద్యుడదివి కనకలాసవాసులు కడునుతియించెటి ॥భా॥ వక్షమందు
ననూ । రుద్రాక్షమాలిక లక్షలాడగనూ । దక్షత్వంబున తారకమునగల—
యక్షరక్షరము నందించెటి ॥భా॥ ఫాలమందుననూ । విభూతిమెరయుకే
లమందుననూ। నీలముగలజపమాలగల్గియో బాలప్రాణ నృపాలాయనుయ
తి ॥భా॥ ఛందవిక్రముడా । భుజదండస్థితకమండలుండానురా । ఖండితకల్మ
ష మండలుండబ్రహ్మాండభాండ తేజుండనుమునిజన ॥ భా ॥ చిత్తమందు
ననూ । శ్రీగోత్రాపల్లి సీతరాములను । చిత్తాబ్జంబున చింతించెటితప సోత్త
మోత్తమా సమాచరుడనుయతి ॥భాన॥

వి. పంచచామరం. సురాసురల్ మదీయ్యశక్తి జూచిభీతి జెందగన్
చరాచరాదిభూతములు చంచలత్వమొందగన్
సరాసరిన్ సృజించితిన్ సమస్తవస్తు జాలమున్
పురాహరాదులందువచ్చి పూనుశాంతిమనగనన్।

వి॥ వ॥ సుమంతా కాలత్రియములయందు కరణత్రయపూర్వకము
గా కాలకంధరు నుతించిన బహు శ్రీలనొసంగును కావున భజించెదను.

పదం—ఆది—మెట్టు

పార్వతీశం పాపవినాశం ॥ప॥ గర్వదనుజవినాశ యీశాకాలగ

ద. ధరణీసుతుని కొత్తగల్లి శ్రీరాముని చరణాబ్జముల సాక్షిగా
అంబరమున విరాకోర్కె నిల్పి వేదీర్చెద మునివర మీసాక్షిగా ॥యేమే॥

మాలిని వృత్తం పాదం॥

వి. ఘోరమగు నొక కార్యము చేకొని పుత్రెంచితి నీసన్నిధికిన్ ధా
రుణీమర్త్యులకు రాజేయగు ధర్మాచక్షుండై ధరణిన్॥
ద. కారణజనోత్తమ కార్యమెట్టిదో కరుణచే శీఘ్రము వినిపింపన్
నీరీకలలరగి జేసెద నింతలో కాదన వలదు శ్రీహరికరుణన్॥

స్రగ్విణీ వృత్తార్థం.

భూసయజ్ఞంబు నాబుద్ధిలో దలచియున్ నోచిపి మానంబు చెన్నొం
దగన్। పాపాత్ములైనట్టి బల్ రక్కసుల్ వేగ। కోపంబుతోనంత కూయు
చున్। యజ్ఞయాగాదులన్నియు ద్రోయుచున్। చూపోపరానట్టి కాపు
రుషులిద్దరు యేపుమీరంగ విఘ్నమ్ము ప్రొద్దుజేతురా ॥కోపంబునంత॥

మత్తకోకిలార్థం.

కౌశికాత్మజయాజ్ఞ విఘ్నకారులెంతటి క్రూరులో। విశదముగవిను
పింపువారల విడళనంబొనరించెదన్। వి॥ దశరథక్షితిపాలవినుమా దండివా
డుసుబాహుడున్। కుశలుడగుమారీచుడున్। ప॥ యాతుజనులిద్దరుశూరు
లున్। యాకుతలమందున వారలన్। నిశిచరాంతకుడైన రాముని నిమ్ము
వారలద్రుంపగన్। లేలెమ్ముజగము నేలింపగన్ ॥ లేలెమ్ముజగము॥
ద॥ కందార్థం. యక్కడమారీచుండును। యక్కడసుబాహుడను వాడెక్క
డరాము। డెక్కడరణమునగెలుచుట। నిక్కముగనుపోసగ
దయ్యా। సిరిగల్లాలయ్యా బాలురువీరలదిచెల్లదయ్యా ॥ప॥ గ
క్కనను బహుకాలమునకును గంటినీ యీచక్కనిమొగ్గల నొ
క్కనిముషము నోదలజాలా రక్కసులు వీరెక్కడయ్యా। అ॥
వి॥ కందా॥ నిక్కముగ రాముల చేతా రక్కసులును తెగుటనిజము రఘుకు
లవర్యా। చుక్కలదొంతేనిదుకొను। మక్కటికివశముగాద
॥ప॥ ముష్కరులాగెల్వ। సంగరమందు ముత్తుకోసిసిలాపి॥ ప॥ అక్క
డక్కడ తిరిగితిరిగి యాశలన్ని మానియసురుల నుక్కడంచె వాడురాము॥

డిక్కుడున్నాడనుచు నేనా ॥మొ ప్కు గాలా॥

పదం — వాదం — రూపకం — మిశ్రం.

ప॥ ఆమాటబల్కకురా । మునివర నీవామాటబల్కకురా ॥ప॥ పేృమకవాలుడుగాని ఘోరసంగ్రామమునొట్లునోర్చు నయ్యయ్యో । స్వామీ నీదయరాదదేమి ॥ప॥ రాములపైని పేమిమగల్గదా ॥మాట॥

చ॥ మితంబునూ యిచ్చెదనని మత్కామితంబును । రాముల నడిగిన క్షణమునే యాయురనిత్యము ॥ కామిత ము ॥

చ॥ బాలురయ్యా । యుద్ధముసేయజాలాదయ్యా । తాపుదురే క్షణమైన తల్లిదండ్రులను నెడబాసినటు రా బాలురు మానీశనీమది జాలి నొందుదు బాలులాపై । బాలురయ్యా ॥

చ. నరెనరె దశరథనీబుద్ధి । మగమగినంటిర దుర్బుద్ధీ ॥ప॥ ధరణికి దొరవై గురువువినగయీ సరిబొందుదు రామదుర్బుద్ధి ॥ నరెన ॥

చ॥ యింతకోపగంతురా ! మానీ ॥ప॥ యెంతోనింతాయునుమీ స్వాంతమునృదువనిదలచితి సంతసమొందుముమానీ కాంతామణి చింతామణి ॥యింతా॥

చ॥ వృద్ధుడవైయున్న్యనీవూ యూబద్ధములాడెదావు! యిద్ధరచూణాము గావించెదనా కృద్ధత్వమునీబుద్ధినెరుంగుము ॥ వృద్ధు ॥

చ॥ పరమకారుణ్య యీకసిబాలులనుబ్రోవా పరమాత్మరూపులైవారూ । పరమమీరూ ॥ప॥ స్థిరముగ శ్రీగోత్త్రపల్లిపురమునేలిన హరిన్యరూపులు । మునవకను న పదల నొసగి చిరుతలను పాలి చుదేవ వ

చ॥ గీ॥ మాప్రవృంగ పరిపూర్ణ మదగ్రి సహించి । దోలితెమ్మిటుచా మాడి తో దరించె ధిసుత్తుక్రోధమిటుల ప్రబోధమయ్యె । శాంతిగల్గు నామాతుకల శాంతవేడా॥

ము॥ క॥ దేవీవెడలుముదశరథ । భూవిభుని బిల్వనంపె ఘుమ్మరనేత్రీ।
సేవకజనులతిముదమున । తావకభావంబెఱర్ప తరుణేంమమ్మూషీ॥

కౌ॥ వ॥ ప్రాణేశా! అభినాదంబొనర్చెద.

వ॥ వ ప్రాణేశ్వరి సంతతసౌభాగ్యవతివిగమ్మా.

తే॥ గీ॥ కోటిసద్గుణపేటి నాత్మకులవధూటి | సుతుని రాముల నిమ్మని యతివరుండు | కఠినవాక్యములను బల్కెగానమనము | ప్రార్థనముజేయ క్రోధంబుబాయునేమో॥

తే॥ గీ॥ ప్రాణనాయక రాములబాయుటెట్లు | మౌని వరుమంతు తెనయును మానుటెట్లు | సాధ్యమైనంత ప్రార్థన సలుపుచుండ | కరుణరానెట్లు మౌనికి కఠినమొదలి॥

నల్గురికి పాదం — పదం — ఏక — మిశ్రం.

ప॥ పుడమిరేడని కొడుకుల నడిగిన చిడిముడిపడితివి చాల్ చాల్ | కడుకీడులొందుము కాని చూచెదను కొడుకులు నీవూ మేల్ మేల్ ॥ పుడ ॥

ద॥ పాపమనెటి వాడుగాడె యీబాలులను నొదలజాలాడె | కోపమింతావిడువాలేడె యీతాపసూడు తగనివాడె ॥ పాపా ॥

రా॥ అయ్యయ్యో మౌనీశా యధిపయీబాలులా అడిగిన ఫలమే మియా॥ అర్థులకిటులా నుడివిన ఫలమేమయా ॥ అయ్యయ్యో ॥

వి॥ వ్యర్థగాలనేసధినె చాల్ చాల్ స్వార్థిక్యము నీవుగనవె | పార్థివులన్మతము బలుక దగునె నేనర్థముగోరగలేదె ॥ వ్యర్థ ॥

మం॥ కృపరాదేమండీ | మీరలుమహాతపసూలు గదనండీ | కపటూడుగాడు యీనృపతిసత్యము దప్పచపలూడుగాదండీ | బాలురువీరాలి పుత్రైతె చూడండీ ॥ కృపరాదేమండీ ॥

వి॥ నీతులుబలుకుచు భూతలనాధుని ఖ్యాతికిదెచ్చెదవౌరా | చూతువుగానినాచతురత్వము ధాతకువశమెనౌరా ॥ నీతులు ॥

రా॥ ప్రాణేశా సుతులామానికినాప్రియా | నూనాకనొసగిన మన మానసములు నిలుచునా యీకానిమౌనికోపమెట్లులానాప్రియా ॥ ప్రా ॥

వి॥ జడధారులతో నుడువుబొంకులు వెడవెడబలికితివౌరా, దుడుకుతనమునా యెడజూపితివి ఘుడియలోనకగచుగొనరా ॥ జడధా ॥

హోహానీపాపమేమీ తాపసోత్తమా చేసితినీ | నాపైకరుణారానీ నాకీ కోపమేమీలేనిపోనీ ॥ హోహా ॥

రా॥ చాలించుకోపము పాలించుమమ్ము పరిపాలించుడీబాలులా | గుణశీలాళ కేలించుడీబాలులా ॥ చాలించు ॥

వి॥ బ్రహ్మాండంబును సగిలించియు మార్తాండమండలము కూర్చి దని । బ్రాహ్మణబలమును గానవు గాదె బ్రహ్మను నేకల్పించెదని ॥ బ్రి॥

మం॥ శరణంటినిగదనయ్యా వీరిలనిపుడుదరిజేర్చరాదయ్యా । కరుణారస సంభరిత హృదయ వీరుకడుచిన్నా బాలురయ్యా । యిప్పటికైతె కన్నూలుదెరువారయ్యా ॥ శరణంటి ॥

వి॥ చాలురనీప్రజ్ఞయు దెలసెను భూపాలుని మెప్పుగబలికెదవా । తాళంబుల గొట్టెదభూషభముల తథ్యములన్నిటు గనియెదవా ॥చాలు॥

కా॥ నరనాథా మానీకోపము నా ప్రియా పరిపరి వృద్ధయ్యేతడు పరమశాంతిగల్గుటకు శ్రీహరిని ప్రార్థించామేలనా పిరియా ॥నర॥౪॥

వి॥ పుడమినభంబులు గడగడవడకగ పిడుగులుబడయగ జేతుగా । జడశేకియు నడుకిడక వైచితగా జడధులను దుకగ జేతుగా పుడమినభం॥౧గి

ద॥ దాపుగానీవే కొత్తాకల్లి దైవమా శ్రీపతివిగావే ఆపదలెడబాపావేమే వోపరాత్పర వోపలేనేం౧౬।

ద॥ కం॥ గురువర మిారైనను యతి వరుకౌశికు శాంతిగల్గ యేవిధమైనన్ గురుతరమిావాక్యామృత మరుదుగ జేసిన మాకనుకూల ముగున్॥

వాదం॥ పద॥ జంపెతాళం.

వ॥ శాంతింపు కోపంబు చింతింపుపాపంబు యెంతో విచారింపుమూ ఆహానీవేంతో విచారింపుమూ యంతెంతో పాపంబు కోపంబునన్ జేరునవి యింతయోచింపుమూ ఆహానీవ్రనని యోచింపుమూ ౧

వి॥ యిప్పింపురాముల మెప్పింపుభూవరుని తప్పింపరాదానమూ మానీశాయిది తప్పింపరా చెప్పుమూసత్యంబు దప్పియు నిప్పుడు తిప్పాల బడ॥ శానుము మానీతా॥౨॥

వ॥ కల్లాడ లేదు భూవల్లాభుని కోర్కె చెల్లించు రారమ్మిటు ఆహా నీకుచెల్లించు రారమ్మిటు ఫుల్లాబ్జనేత్రసీ యుల్లంబునిప్పుడె రంజిల్లజేయూ నటు మోనీశా॥౩॥

వి॥ వాసావనుత యరుంధాతీశ నామనోల్లాసంబు జేసితివి ముని

మనోల్లాసంబు జేసితివి భాసుర కొత్త్రాపల్లీశుని నామాది ప్రార్థనా జేసితివి మునీంద్రస్నేహప్రార్థన జేసితివి ॥౮॥

వశి॥ వ యినకులాధీశా దశరథభూమీశ సత్యంబున నిత్యాయురారోగ్య పుత్రమిత్ర ధనధాన్య దాక్షిణ్య మోక్షంబులు చేకూరును స త్యంబుదప్పిన నిత్యానిత్యంబులని వెలియగు నన సర్వశాస్త్ర సారంబగు నొకనిదర్శనంబు విన్నవించెదవినుము.

వ॥ సీ॥ సర్వతీర్థంబుల స్నానదానఫలంబు • సత్యవాక్యంబుతో సమముగాదు అఖిలయాత్రలవలన నిర్వహించుఫలంబు • సత్య వాక్యంబుతో స మముగాదు। జపతపహోమ చాంద్రాయణ సుకృతంబు • సత్య వాక్యంబుతో సముముగాదు। అఖిలవేదాంతంబు లభ్యసించిన ఫల ము • సత్యవాక్యంబుతో సమముగాదు॥ గీ॥ గానసత్యంబునొదలిన మానవులకు। నాయురారోగ్య యశశ్రీలు నణగుచుండు। కలుష సంఘంబునందున గలుగునరుడు। సర్వసంపదలను నొందు సత్యమున నూ॥

వాదం॥ పదం॥ ఆటతాళం.

ప॥ యినకులాధీశ రఘునవంశ మందున మనుజేంద్రులందరు మతి మంతులై యపుడు రఘునవదాన్యులు వినయపూర్వులు గనుక సన్నుత ము గాడనెంచెతురు మునులైని యీమునివరేణ్యుని మోక్షల నన్నుతా మేల బలుకా ॥యిన॥౧॥

చ॥ మునివరేణ్య దశరథతనయా రాములనిపుడు కనిబూని యిమ్మా నిపలికె యీమానీశు.॥ప॥ ఘనతప బును జేసిగాంచితి తనయులను కుల వర్ధనుల నామను నిలువను రాముని నొదిలియు క్షణము తాళగజాల గురు వరా ॥ముని॥౨॥

చ॥ రాముని సీతాదికేమాని దలచెదా। శ్రీమనోహరు ధరంధా ముడనని మదిదలువు। ప॥ యీ మహాత్ముని సదయమునకును తామరస గర్భాదులందరు నేమమున వినుతించ రఘుకుల సోముడై నుదయించె గావున ॥యిన॥౩॥

ద॥ బాలుండు సకృతాస్త్ర జలుండు రాక్షస జాలంబు నెటుల ను
న్మూలింప జాలూను ॥ప॥ సీత తోయద వర్ణ షట్పద నీలకుంతల పాలు
సద్గుణ శీలు మన్మథు బోలుసుందరు కేలవిడిచెటు తాళజాలుడు ॥ముని॥౪॥

వ॥ కలికిబాల కినచాల పాపంబు జేకూరూ యిలలోనాకొత్తాపల్లీశూ
నీ మదిగోరు ॥వ॥ తొలుత నిచ్చెదననుచు బలియుపలుకు నన్ర్తము సేయ
దగునా సలలితంబుగరాములను యీసంయమీశ్వరు కిమ్ము లెమ్ము ॥యి॥

పదం॥ వాదం॥ ఆట॥ మిశ్ర.

ద॥ ఆచార్యనాకేమి తోచదు మీరెంతో పాచివ్యులను కుంటిని।
యీరఘుశ్యాముండ్రి గనుగొంటిని ॥ఆచా॥౧॥

వ॥ వాచామగోచరుడీ చిన్నిరాముడుండు యోచించు రాజేంద్రమూ
నీమాదియోచించు గుణసాంద్రమూ ॥వా॥ ౨॥

ద॥ వింతాయమీమాట స్వాంతంబులోన శ్రీకాంతునియీబాలుడు
బోలూభూకాంతూని యీబాలుడు॥ఆచా॥౩॥

వ॥ యంతాటివారాల కెంతైనహరిమాయ సుంతైన దెల్పేదుహా
భువిలోనవింతాలు దోచుహా॥వా॥౪॥

ద॥ గురురాయ మీకింత నెనరిట్టులేదాయె మదిగదుగరాదాయెా
నుహా శ్రీహరికరుణింత రాదాయెహా ॥ఆచా॥౫॥

వ॥ ధరణీశ శ్రీరామ పరమాత్ముఁ డనుకొమ్ము స్థిరమైనమాట సు
మ్మూ నీమాదిగురిగల్గి వేగనమ్ము ॥వా॥౬॥

ద॥ క్షితికొత్తాపల్లీ శ్రీపతిపాదములనాదు మతిబూని గొలచెదనూ।
యతీశనామతిబూని గొలచెదనూ ॥ఆచా॥౭॥

ద॥ కం॥ రాముండుడశరథి తనూజుడు। రాముడు కులవర్ధనుండు। రాముడు ప్రి
యుడీ। రాములబు త్రైజాలను। రాములనే బాసికుణము బ్రతుకగ
జాల॥

వశి॥ వ॥ సద్గుణసాంద్రి రాజేంద్రి సుమశరశతకోటి సమానకోమలాకారుం
డగు శ్రీరాములవార్త తాత్కాలంబుగా వాక్కాణించెద
నిక్కంబుగావినుము.

వ॥ గీ॥ రహస్య మొక్కటిగలదు యోమనుజనాథ! యత్నమున గోపనీయ్య
మైనట్టిదొక్క। దేవతాగోప్యమలరును తెలియజెప్ప వలసివచ్చెను
వినుడిక నవహితోడ॥

వ॥ సు॥ అతడీటువున్న భూమి భరమార్పుటకై విధివేడవినాకు దం
శతులకు నిగ్రహంబున శుభస్థితి నుద్భవమొందెపూర్వమా
శతక్రతునందనుండగు ప్రజాపతి కశ్యపుడందు నిన్నిని
పతియదితి పవిత్రిత యశస్విని నిర్జర మాతజూచినన్॥

వ॥ గీ॥ అతనారాయణుడు రాముడాదిశేషు। డాసుమిత్రాత్మజుడు రాము
ననుసరించు। భరతశత్రుఘ్నులావిష్ణు పాంచజన్య। చక్రములు
మోహమాయభూజాత యయ్యె॥

వ॥ గీ॥ రామపదవాచ్యుడౌన నారాయణుండు। నతడెసీగర్భమందున నవత
రించె। అద్వయబ్రహ్మమను తారకాధిపతియు। నితడె సర్వేశ్వ
రుడు సర్వమితడెసుమ్మా॥

వ॥ క॥ అవికారమైయ్యేకాకరు। వివిధాభరణంబులైన విధమునవితడ్
దివిమైభువియైదివియై। కవియైసర్వాత్మకత్వకర్తృత్వమయ్యెన్॥

పదం — ఆది.

తారకబ్రహ్మంబితడండీ సంసారనీరధినిదాటండీ। ఘోరదురితముల నొదలండీ శ్రీరామాహ్వయుని యనుకొండీ॥తా॥ నాదబిందుకళలితడండీ యీదాభేదవాదములు లేవండీ। వాదులాడకను తెలువండీహరి పాదమూలము లతెలగలయండీ॥తా॥ బహిరంతరమెతానండీ యీపరమార్థము మదికనుగొండీ। కుమానాత్ములసరి గాకుండీ ఇహపరసుఖముకతడండీ॥తా॥ తానెతాననియనుకోండి భువితానతేనిది లేదండీ। జ్ఞానమెబ్రహ్మంబనుకొండీ యజ్ఞానమెమాయానొదలండీ॥తా॥ సత్తసత్తులే యితడండీ యిదిసద్గురుసన్నిధి నెరుగండీ। కొత్తపల్లిహరియితడండీ మనచిత్తములో పలుగలడండీ॥

వ॥ క॥ కావునరాజేంద్రమయా। పావనులనునిమ్మువమాని పార్థివునకు నీ
భావంబునవెతలించియు। కోవిదుడగుగాధిపుత్రు కోరికలలరన్॥

వాదం—ఆర్గురికి—పదం—అరి—మిశ్రం.

ద॥ నడువాజాలాని బాలూరయ్యా తలిదండ్రులాను విన వాసేరా నిబాలురయ్యా ॥ప॥ జడధారిమీయదుగులానును నన్నీయాడవీరలు కడు బాలులుసుమీ ॥నడు॥

కా॥ కొడుకులా రిమిమ్మునమానుకోనాగలేమూ । తనుతాలామూ కుమిమ్ముగనుటా ధన్యాలమైనాము ॥కొ॥

రా॥ అమ్మయ్యాయేలాభేదాము జెప్పవాక వినము । ల॥ ఇమ్మని వరునెటుపోమ్మనరాదిటు నమ్మతిపడేను ఇమ్మహానుదయగు ॥అ॥

మం॥ యినకులదీపాకులా యీబాలులు చనుబాలు నోదులాలేదు ॥ప॥ మనపెద్దదొరకెంత మతిమాలిద్యమో తన తనయూల నిత్తూరమ్మా । మహానీంబ్రునకుచు యెంతకోపాయమ్మ ॥యి॥

వి॥ పుడమిపతీనీకొడుకులకు యుద్ధములజెందవు భయపడకు । కడుశిరులొందెదు నడులకు... । జడదారులపోమగనుగోనుము ॥పుడ॥

ద॥ చిన్నావారాలు వీరాలయ్యా । గహనాంతరములానున్న మృగరావామోర వ్వరయ్యా ॥ప॥ కన్నకొడుకులా కొన్నాళ్ళు మీమన్నన గలిగియు అన్న మునిడుసుమీ ॥చిన్నా॥

కా॥ ముద్దులయ్యాముద్దువావ్రయ్యా నావద్దికిరారయ్యా । గద్దరించూవానీ మాటకిజద్దూయేమయ్యా ॥ముద్దులయ్యా॥

రా॥ సత్యామెబైవాము నేనూ కృత్యాంతపులు నిత్యామై నిలుచూ ననేనా । ల॥ సత్యముదప్పరు సత్పురుషులుతపు కత్యంతా పదమైనను భువిలో ॥సత్యా॥

మం॥ చిన్నావారాలువీరు, దొరసానిమీరు కన్నాకొమరులూవీరు యన్నన్నోవిధములాల యతివాధు దదూగూట కన్నాదికడుపూగాదు । జడదారికి మన్నానయింతాలేదు ॥చిన్నా॥

వి॥ కన్నకొడుకులనికపు వాదంమీకున్నది గనుగొనువినోదం । చిన్నవారలను కున్ననునేరం । కన్నులగానరు కడుపాపం ॥కన్న॥

ద॥ రారానాముద్దూలయ్యాలారా । నాతండ్రులారా రార్రా రా

కేందువదనులారా ! మారసుందరా కారులార మునివరు సేవయె మారక సేయుడీ ॥రా॥

కా॥ అన్నా మిమ్మున్నాగనుటాచె సంపన్నులామైతిమీ ! కన్న తల్లీ దండ్రికి నాయనగ తేమి ॥ అ ॥

రా॥ ధర్మామెతల్లిబోలియూ ! రక్షించుమనరులా నిర్మాలమైయ్యా నేటును । ల॥ దుర్మదము న యీమమ్మెరుంగక ధర్మేతరముగు కర్మలోన త్తుర ॥ధర్మా॥

ము॥ అయ్యయ్యో అన్యాయముమూ । పసిబాలులాను అయ్యాల కి చ్చుటమూ । వెయ్యారుపిధములవేడినగాని ముద్దునయ్యాలనియ్యాకయ్యా అన్యాయమిట్లు సేయాగమేలెనయ్యా ॥అయ్యా॥

ద॥ ధరణీశ్రికొత్త పల్లిపాసా । కరుణించు శ్రీరామరువా నీస్మరణా చిద్విలాసా ప॥ పరమదయానిధే పరవాసాశ్రిత కరుణామృతసాగర శ్రీధర హరి ॥ధరణీ॥

ద॥ క॥ నాతండ్రులారరండిటు । భూతలమున మిమ్ముగంటి పుణ్యాత్ముడనై ఖ్యాతినిగాంచితియతివరు। చేతులొబెట్టితినిమీకు జెందునుశుభముల్

ద॥ కం॥ మునివరు మత్కృతులకునీ। ఘనతపమే రక్షణంబు గావుత యపుడు। వినత తనూజాన కమృతం। బనుకూలం బైనభంగి నతిమోదముగన్॥

- వాదం॥ పదం॥ ఏకతాళం.

ని॥ రమ్మురమ్మా రాఘవా రామ్మకమ్మా చేరినివేగిరమ్మానన్। నమ్మాతితోడ యున్నదమ్ములిద్దారు ముదమ్మా నమ్మాలగొనివేగ వేగ మున్ యిమ్మాహి లోనన్ మునుమ్మాకు వేదన్ నమ్మాతిచాలా కాలమున్ రమ్మురమ్మా॥ర॥

రా॥ లెమ్మలెమ్మామహాసీశరే క్రిమ్మారు లెక్కదులేక రక్కదన్ అమ్మా మూపు లక్షణమ్మాన గాఢతరమ్మా నమ్మాల నుక్కడంచెదన్ యిమ్మాటతేల యజ్ఞమ్మ జేయుగవసంబు ముదంబుజేరగన్ ।లెమ్మా॥ ౨

వి॥ ఉ॥ పావనులారక్రతువుల బాధలు మీకరయంగ లేవు యీ।
పావనమైన మంత్రములు ప్రాపకవినాశము తె చిమూడగన్।
శ్రీభవంబు చేకురును చిత్తవిశుద్ధము నొందునెప్పుడున్।
కోవిదులార చేకొనుడు కోర్కెనొసంగెడి మంత్రరాజమున్॥

వి॥ పంచచామరం.

కాలచక్ర కాలపాశ కాలభైరవాస్త్రముల్ ♦ మోహనోష్ణ దుగ్ధ చక్ర మేఘ
వాహనాస్త్రముల్ ♦ సూల [illegible] ఉగ్రరాస్త్రజాల శుద్ధవైష్ణవాస్త్రముల్ ♦ బాల
రామచంద్రబాల భక్తిచే గ్రహించుమీ॥

రాముడు పంచచామరం.

వారుణాస్త్ర వాయువాస్త్ర వైష్ణవాగ్నేయాస్త్రముల్ మీరు బ్రహ్మ
నామకంబు మించు పాశుపత ముల్

ల॥ భూరినారాయణాస్త్ర భూధరాస్త్ర శస్త్రముల్ కోరిమేమెరంగి
తీమి కోవిదేశ మీదయన్ .

విశ్వామిత్రుడు స్వగిరిణీవృత్తం పంచచామరం.

రామ యౌవన మందొక్క [illegible] తకుసియున్ ♦ పాపురాలయ్యె ప్రజ
నెల్లబాధించుచున్ ♦ కామరూపిణీ జగడపు కారిణీయా ♦ భామాయంచు
ను నీమాధి భావింపకా ♦ శ్యామసుందర వధియించు సతియనకన్।

పదం॥ వాదం॥ మః గ్గురికి.

రా॥ సంతసముగలుగు యౌవనాంతరంబునందు గలయింతి యేవా
తి దానికింతప్రఖ్యాతి గలిగెనెంత దుర్గాతి ॥సం॥

వి॥ మ తరంబు [illegible] న్ని కాంతయనగపగను ఘూ [illegible] తా
టకి యనుయింతిపాతకి ॥ [illegible] ॥

ల॥ గుణవర్ణ్యు [illegible] ణిజ పిన [illegible] పెద్ద మీ [illegible]
వ్రతమనుచు పల్కిరి ॥గురు తె

వి॥ తపస్వియై న [illegible]
రీ సురవరుని మించిరి॥ తె॥ ర॥

రా॥ కానరాదు రాక్షసి యీకానన మందు మునీ కాంతయుం
దుండి । తరులపొంతలందుండీ । గిరిగ్రంతలందుండీ ॥కా॥

ఓ॥ మానవేశా మానవాది మానకానువచ్చుశరము । బూని నిలు
చుండు । యికను దానిగనుచుండు । అనుజుతోనుగలయుండు ॥మా॥

ల॥ ధరణిలోత్రాపల్లిలోళ్ళి ధామలాస్త్రై కరములందు । శరమునిలి
పితిం । గుణారవముసలిపీతిం । యురము ధీరనిలిపీతిం ॥ ధరణి ॥

తాటకిరావటం—పదం—వాదం—ఏకతాళం.

తా॥ ఘోరారణ్యమునందుచరించెటి మీరెవ్వరుపరాధమా । ధా
రుణిలోనరవీరులనెప్పుడు కోరిభుజించెద నరాధమా ॥ఘో॥

పంచచామర వృత్తం.

రా॥ కరంబునన్ శరంబుబూని కాననంబులోపలన్ । చరించుచున్న రఘు
కులాబ్ధి చంద్రుడన్ నిశాచరి । తా॥ ఘోరదుర్మద భూరిమాయచె ధారుణి
వణకగజేసెద రా । చేరితివింకెటు బారగవచ్చును శూరతనిన్నటువేసెదరా॥

వృత్తం॥ రా॥ దురంబులోన నిన్ను ద్రుంతు దుర్మదాంధపాతకీ ।
యురంబుదుర్భరంబు కని కరంబులేకతాటకీ । దు ।

శా॥ ధారుణికొత్తాపల్లిశా నిన్నేరకయుంటిని దరహాసా ।
కారుణ్యకోత్తమ నగణి చూడుము నా నేరములెన్నక లక్ష్మీశా॥

తా॥ గీ॥ రామభద్ర పదగ్రిరరా న రాక్షసత్వ । మొదలితొలిరూపు గాంచితి మోదములర । పరిపవేదిన లోహంబు పసిడియైన । విధము ముని శాపముడుగనె విమలమైతి

తాటకి—పదం—ఏక.

రామజలధర శ్యామలా ఘనకోటి కర భాస్వరా । ధీమసద్గుణధామ మునివర స్తోమసన్నుత యాశ్వరా ॥రా॥ ఈశచిద్విలాస పార్వతీశ వినుత విభూషణా ! శిరశభారతీశజనకా శ్రీకరాంచిత భూషణా ॥రా॥ హీరమణిమయ హారవర కేయూర నవపీతాంబరా । సారయుత గంభీర మంజీర నిక్వణ డంబరా ॥రామా॥ నీలకుంతలజాల షట్పద ఫాలపద్మవిలోలకా । పాలితాఖిల భక్తజనసంపాలికా వనమాలికా ॥రామ॥ ధరయనతుని కొత్తపల్లిధామ దశరధనందనా । స్థిరతరంబగు వరములొసగు శ్రీరామభక్తసుచందనా॥

రా॥ వ॥ మానినీమణి యీకాననంబు నొదిలి పూర్వ స్థానంబున కేగుము.

తా॥ మానవాధీశ రఘుకులేశ నేనమస్కరించి నేగెద.

వి॥ ఏ అఘవిదూర రఘువర అమోఘంబైన మీశరంబున నరాంతకి పాతకి తాటకి వధింపబడెను సర్వజనానందబయ్యె నరవర

వి॥ చ॥ జలధరవర్ణ యీవనము జంతు లతాఫలపుష్పపూర్ణమై
సలిలితమైన పక్షిసముదాయ సరావప రాగభూమమై
కలుగుచు నున్ననంత ఘనకర్కసి రక్కసి హీనవాదియై
యలరెడు దానిద్రుంచితివి యీజగమందున ఖ్యాతిగాంచితే।

రా॥ వ॥ తపోధిరా మూర్కృపాధికంబున జగదపకారిణి మానినియగు తాటకి వధింపబడెను. మీపాదంబులకే ము నమస్కరించెదము.

పదం॥ వాదము॥ ఆటతాళం.

వి॥ గాంతురమ్మా రాఘునను వీక్షింతూలెమ్మా -ప- సంతతము స్వాధ్యాయజపతప శాంతులగ వేదాంతయతులగ॥గా॥అ॥

సా॥ యంత్రామోదం గంటినిపరబ్రహ్మవాదం -ప- మంతనము వే
దాంతముల శిరోభ్రాంతులర్ తిరాంతుర్॥యం॥౨॥

వి॥ గంగాతురంగమునా సంగమమిదూ రంగితమునా -ప- మంగళా
కరమైన యతిరాట్పుంగవుల విస్సంగతపములు॥గం 3॥

లి॥ శృంగారా బాగంగా యనా సంగమంబూ -ప- రింగు రింగు
తెరంగకేకరముంగనుంగొన పాయిగల్గు॥శృ॥ర

వి॥ భరనామాత్రం బనగనాబగు షహ్మోదారిస్థితరంబగుకొ
త్రపల్లి శ్రీనివాసా వ్యాపారికాశ గాతుంగి

సీ॥ మ అటకశిద్ధాశ్రమమా గిరి వర్ధమా హిమాంత్రాంబులర్ గాంచితే
మదిమూహించు మదాశ్రయంబిది మదియ్యాయాగస్థానమా!
గదియంబోనముకమ్మా రాఘవమదా కాంక్షుంబుచేకూరగర్॥
విదితంబాసవన బొనర్చెదను కిరోత్రంసంరక్షించుమిమా॥

పదం॥ నాదం॥ ఏకతాళం.

వి॥ మానంబిదిమొదలూ రాఘవా సవనంబిది మొదలూ -ప- మా
నులాతో నెమానసమున ఘననియమములూని ఇతరములూని ॥ఘన॥౧॥

సా॥ పూనదీక్షవత మిపుడూ మానిగానూనుడీ వెతలిపుడూ -ప-
మానకశరమును బూనితిమది యనుమానముయింతైన లేదుసుంతైన॥య॥

వి॥ జెందాకుభయమి తా లక్ష్మణా నోంసుమూనయమంతా -ప-
బృందారకా కివాలంబూరిసి శరబృందామిలా చేదృంపూ బేక్షింపూ॥శర॥ర

లి॥ సందేహా మేలామీకూ లేదుపరాకూ -ప- యందరో క్రతు
పాకూలందారిని క్షణమా నానావధియింతూ మోదింతూ॥క్షణ॥ర॥

వి॥ మరువాక్కుశ్రీనూ మనుజులలామా -ప- ధరణిశ్రీకొత్తాపల్లీ
ధామాధ్వరమును పరిపాలనా జేయూ విహితులనేయూ ॥పరిపాల॥గి॥

వి॥ వ॥ మానంబు పూనియుంటివి దానవులమానక కనుగొను చుతుము
మానవాక్షిశా.

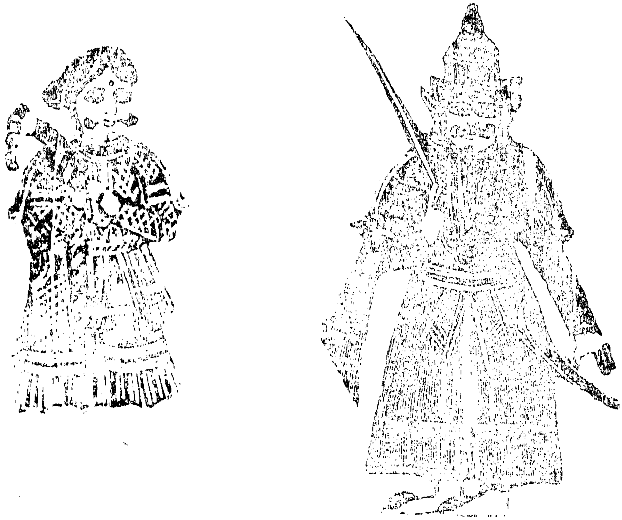

మారీచ సుబాహులు రావటం పదం ఏకతాళం.

మా॥ రక్కసులు దాగురండి మునిసుక్క డగ నాముతెండి ప-
మిక్కలితపమున నెరియుమా మసవనంబు గక్రిక్క-చాపతించు గాధినందను
గూడా॥రక్క॥౧॥

సు॥ మాంసరక్తంబులు దేండి మానీమార్తాండు పై జల్లిరండి -ప-
హింసవాహనాగు లడ్డంబువచ్చినా హింసించి మీరలు సంశయించక
రండి। మాంస॥౨॥

మా॥ కారాంధకారంబుగప్పి దుర్వ్యాచార ఋమనలోన నొప్పి -ప-
ధారుణినడికించి దశవదను మెప్పించి ఘోరయుద్ధంబున శూరులమెప్పించి
।రక్కసు॥3॥

సు॥ ధరణీశో త్తమల్లి వానూనే మనువాకద్యంతూ రమేను -ప-
బిరబిర బోదాముసరగూ రారండి ధాయుంమ కౌశికాధ్వరము భేదింపా
ము ॥మాంసరక్తం॥

సు॥ కం॥ రారా శంబర దంబర। రారారక్కసులనేత రావణసచివా॥
మా॥ కం। రారా సుబాహు దుర్మద। రారాయతికతి వ్రతంబు రయమున
జేరచన॥

రాముడు పంచబాణురం.

వేగరక్త మాంసయజ్ఞ వేదికందుజల్లగ ♦ యోగిపుంగవుండువారాన మోగముండిపాలుమ్మాగ ♦

ల॥ బాగుగాను రాముఁడల్ల బాణమందుకొనియు సం ♦ రాగవద్మపత్రినేత్రి రక్తిమంబు దోఁపగ॥

పదం॥ నాదం॥ ఆదితాళం.

రా॥ యామినీచరులదగో లక్ష్మణ గను . వ తాపసులతిసంగ్రా భీమునుద్రతాము వైరులాస్తోముగ యా॥౧॥

ల॥ మొదమొదవగ నెతి సమదములు లమీనుదమనా చేదమని వదరుచున్న యామినీచరులకుగో రాఘవాగనూ ।యా॥౨॥

రా॥ బెబ్బులి సరితాను బ్బి భుజనిబహు నుబ్బుగప్పియును బొబ్బలార్చె ।యా॥౩॥

ల॥ గగనమందు బల్ ఖగములగతితా మెగసి నగంబుల పగిలించెటి ॥యా॥౪॥

రా॥ ఘనభీకరము సమమున దనుజాలు తుత్తుణమున బాణములను గురిసెటి ॥యా॥౫॥

ల ధరణికొత్తపల్లి ధామదనుజాలను మగువక ద్రుంచుమి మారుతాస్త్రమున ॥యా॥౬॥

మారీచ సుబాహుల వాదం॥

సు॥ మెల్లురా మారీచ యెగమున్నదటగా రోరి కల్లుబానాలందు మాంస ఖండారక్తములగొని ॥మెల్లు॥౧॥

మా. మెల్లమెల్లన బోదాము కల్లుసారా దాగుదాము తల్లిశాంభవి కెల్లి వుల్లిగడ్డలబోన లిచ్చి ॥మెల్లు॥౨॥

సు॥ వద్దురా శ్రీరాముడొచ్చి యున్నాడటరోరి శిద్ధప్పాశామంను మానివద్ద యేగెముద్దారింపా ॥వద॥౩॥

మా॥ వాడోడు వీడోడు వచ్చినా రాముడోడు యీ డాఆడోడున్నా డానిదోడూ మాటలాడకురా ॥వాడో॥౪॥

సూ॥ యందుకూ దుంకులాటముందు సుందునెగ రాబోతు । నంది యంబులేదు కొత్తాపల్లి సామిగలదుకాని ॥యందుకూ॥

సు॥ వోరెమామా సిద్దాప్పాశము సేరితియింకేమి సీతంరా॥

మా॥ మామా కాయినికాండ్లాట కాంకోరులాట గడ్డాలపోతెం టొచ్చి
ద్రాంట కూయకురా కూయకురా ॥మామ॥

సు॥ మామా మారీచ గడ్డాలగుడ్డెంబగు లడ్డలాబోతు నెయ్యి తెడ్డులతో
నొడ్డెరు నొడ్డెరు అంటా హాహాహా

మా॥ వోరెసుబాకుమామా సీతల్లియాలినుంక రాసపిల్లోండ్రింట రాముం
డంట లన్నాండు అగొగొగొగొగొ సూడుంద్రో సూద్రుండో

సు॥ అబ్బబ్బొ కారుమబ్బుల యుబ్బడంచుదుబ్బాయలమై మబ్బుకొయా
సూడుండో సూడుండో.

మా॥ మామా యెల్లెల్లి రామల్లెల్లత్తా మెల్లెల్లు రారో రారో రారో రాం
డ్రో రాండో రాండో.

రా॥ గీ॥ అదుగోలక్ష్మణా రాక్షస రాడ్భటంబు । మహివడంకెను మానిమాగంబు నెటుల । ల॥ రక్షణముసేయు దీక్షవహించినటుల । విల్లు నెక్కిడి దుష్కృతం బెల్లనడుచు॥

పదం — వాదం.

రా॥ విల్లునెక్కిడి యుక్కడంచెదా । కల్లరురక్కసు లుల్లలల్లాల్లా డగజేయుచు ॥విల్లు॥

ల॥ అల్లదుగో రఘువల్లభ దనుజులు । యల్లయతీశ్వర హృదయము తెల్లను పెకలించెదరూ ॥అల్ల॥

మా॥ కల్లురక్త మాంసమూల కొల్లాలుగదెచ్చివాని వల్లభూనిపై ని జల్లారెల్లాదనజులందరుకీ॥

విల్లునెక్కిడించకుండ భల్లమూలకూర్చి కూర్చి వికసిల్లుమానివల్ల భూనితుల్లడంచ వేగముగ ॥వి॥

రా॥ యిదుగిదుగో మదదనుజులద్రుంచితి పదనుబాణసము దయ మలనేదనిది ॥యిదు॥

ల॥ అజెఅజె గాత్రసుల దళ గూలిరీ। సదయుణ కోత్రాపలి స్వా
హా శ్రీహరి అజె

—॥ మంగళం. ॥—

ఆదిత్యాయ స్వాహా సోమాయస్వాహా మంగళాయస్వాహా బుధా
యస్వాహా బృహస్పతయేస్వాహా శుక్రాయస్వాహా మందాయస్వాహా యిలగా
యస్వాహా ... స్వాహా ... నీకుసాకు చెరిసగాయస్వాహా॥

... వివాహయాగంబు పరిసమాప్తించినదా మీ ని
యమము చాలి ... పరిపాలించుడీస్వామి.

వి॥ కందా॥ ... త్రైమీ। రిగువ్రుడ దనుజల ... దునిటు యెంతలసితి
రో ... పదపూవరులా ॥ పరిరంభణ మియ్యరయ్యా ॥ప॥
బాలకులా ॥ మేలగుమీకూ పావనులారా ॥ప॥ సురుచి
రాకోట్ల స్తుసద్గుణ సుందరీలాభోస్తునిత్యము। పరమసంపదలస్తు
సాంమ్రాజ్యమస్తు పావనమస్తుఅస్తు ॥బాలా॥

రా॥ కందా॥ గురువరమీచరణములను। యురమునరనిలిపినను దనుజాలెంత
టివా ॥ హరిహరహిరణ్యగర్భులు। నరుదెంచిన ధృంతు
మయ్యా నళినదళాక్షా। శూరులైన నతజనరక్షా ॥ప॥ ధరణి
లో నరులెంత దండిదానదాక్షిణ్యము లుండిన పరమ పావన
మైనసద్గురు చరణతీర్థ సేవలేక ॥నళినదళాక్షా॥

వి॥ వ॥ ఆహా సంతసంబాయె రఘుకాంతా నాస్వాంతంబున యొక
యుదంతంబు చింతించితి వినుము.

కుదం— వాదం.

వి॥ పదుపదుమీ రఘువా ॥ప॥ ముదమునజనకుని సదనంబునయా
మదనహరుని విల్లదిగనుగొన ॥పదు॥

రా॥ ముదమొదెలుదువరామదీ। సదయహృదయ మీపదముల
నెదనిడి మదనహరుని విల్లదిగనుగొన ॥ ము ॥

వి॥ ఉల్లాభావల్లభుల్ జగమెల్లా ॥ ప ॥ విల్లందియుంటు భల్ల
... నొల్లకేమ క్షితివల్లభులెవ్వరు ॥ య ॥

ల॥ వుల్లాసుండూనను విసిల్లుమనసుంచును ।ప॥ యల్లయతీశ్వర వల్లభ నీపద పల్లవములు రంజిల్లనమ్మితి ॥వు॥

వి॥ యిరువురు రాఘవా మీరిరువురు రాఘవా ॥ప॥ ధరణికోత్తపలి దామాదరులై సరగున జనకుని పురికరుగుదుమిరా ।రిరువు॥

రా॥ వ॥ దేవా మహానుభావా యీవనంబు మనంబునకు ఘనంబగు వింతలాయె గురువర.

రా॥ చ॥ తరులతకుంజపు జములు తెద్దయు వేడ్క వహించి యీవనాం
తరమున జంతువ తతుల దారిగనుంగొన రాహుజూడగ
లక్ష్మ॥ గురువర యేమి కారణము కుంతికి మైకుజ గాగ్రివాసమై
నిరయుస్వహావమాసులు నుక్కదిదెల్పుడి మానిసత్తమా॥

వి॥ వ॥ రఘుకులాంభోధిచంద్ర రాఘవేంద్ర సద్గుణసాంద్ర శ్రీరామచంద్ర యీవనరామణీయ్య కవిహీనంబు దెల్పెదవినుము, మనుజేంద్రా.

వి॥ సీ॥ పూర్వంబుగౌతమ పుణ్యుడెతీశుడు ♦ సతీయుతుడై తపము సల్పుచుండ । సంయమీశ్వరుభార్య సాధ్వీలలామణి మదినెంచకింద్రుండు మరులునొంది । వొకనాడు మునివరుండకలంక మార్గలను ♦ కేగ సురనాథుడేగుదెంచి । కామాంధుడై యతి కాంతతోభోగించ తెలిసి జడధారియా దేవపతిని । గీ॥ దేహమంతట యోనులై తేజముడుగు । నముచుశపియించి నారీలలామజూచి । నీవుపాషాణమై యుండు నిలువుమనుచు । శాపమొసగెను మానిబల్ కోపగి—

వి॥ క॥ ఆమానీశ్వరుడంతట । ప్రేమామృతధారలోలుక పేర్మియసిగని క్రీ ।
ములకదరజ మునమో। భామాశాపంబుబోదిలి పావ ..

వి॥ గీ॥ అన్యపురుషులగూడిన నతివలకును । అన్యకాంతల పొంది యధములకును । [illegible] బులో గూడు పశువులకై [illegible] దిమొ [illegible] కెల్ల నిదర్శనంబూ॥

వి॥ వ॥ రాఘవా యీవనంబు నీమనంబున గౌతమాశ్రమంబని యెరుంగుము.

రా॥ వ॥ అనుజా యీవనకుంజపుంజంబులు నామనోరంజకంబు

ఆయోధ్యగదా చూచితివా!

పదం — పాదం.

రా॥ కనుగొంటివా సౌమిత్రి । గహనాంబుతీరుధాత్రి । మునముందు గంటిమైత్రి । మహిలేనియీవిచిత్రి ॥కను॥

ల॥ వనమెన్నతరమదేవ వసియించవిందు జీవా । ఘనపక్షిమృగవిరావా గనరాదుమహానుభావా ॥వన॥

అహావిరులతావి । ఆనందములకుఠావి । మోహానురాగభావి । స్నేహానుభావఠీవి ॥కను॥

ల॥ సహకారతరులగుంపు । ఆహాయిదొంతెసొంపు । దేహంబు పులకరింపు । మోహోపవనంబుపెంపు వన॥

రా॥ తాలవటశమాలహింతాలకుటగసాల । నీలనింబవకుళదానింబ కుందముకుళ ॥కను॥

ల॥ బదరీవనసమంగ । భల్లాతమాతులుంగ । అనుగొనగను లవంగ । యామ్లాతమధుసారంగ ॥వన॥

రా॥ ధరణోత్తమల్లి శ్రీను । దయగల్గపీఠవాసు । పరగూనశ్రీనివాసు । సర్వేప్సితముల జేసు ॥ కనుగొంటి ॥

వి॥ క॥ కావున రాఘవనీపద । జీవనజమునసోకనిమ్ము జతజేయుమయా ।

పావనమైసారూప్యము । నీవలనను జెందువేగ నింపెసలారన్ ॥

రా॥ క॥ శ్రీరామనామధేయుడ । సారసముఖ నీదుభర్త శాపము నొదలె ।

అహా॥ కోరితిదేవరనీకడ । సారసముల పూజసల్ప సమయంబనియున్ ॥

అహల్యాదేవిరాకడ.

అ॥ వ॥ అమోహానందభరితరాఘవా రంజితంబగు మీపాదకంజయుగ్మంబును మన్మనోరంజకంబుగ పూజింతును దేవాదిదేవా.

అ॥ గీ॥ రామశ్రీరామ రఘురామ రామరామ । పామరాలనుమీపాద పంకజంబు । భూమరంజనేను పునపూర్వశాపమొదలి । క్షేమనై మిమ్ము గంటినాభాగ్యగరిమా.

ఆట—పదం.

రామంతమాలనిభశ్యామం రాక్షసాధిపహరణచతురభీమం ॥రా॥ వందే వామజక్షీనస్తోత్రం సురబృందావనవిహారనిపాతం ॥రా॥ నాదవినోదకళాతీతం వేదవేదాంతనిర్గుణోపేతం ॥రా॥ సాకార ఓంకారనిజం నిరాకారా నిరంజన తేజం ॥రా॥ హీరారామణీమణిహారం సుకుమారం సుజనసుహారం ॥రా॥ యీశంసర్వేశచిద్విలాసం హరిమేశం పాపౌఘహరనాశం ॥రా॥ ధర కొత్తపల్లిపురనివాసం । నాగజానసురమునోల్లాసం ॥రా॥

ఆ॥ గీ॥ అనిన ధ్యాంతనోస్వామి యవతరించి । దుష్టజన శిక్షణము శిష్టరక్షణంబు । సొరకు శ్రీరామమూర్తియై కోసలేంద్ర । గర్భమందున నుదయంబు గాంచితిందూ ॥

ఆ॥ గీ॥ జన్మకర్మంబు లేనట్టిదేవనీవు । జన్మమొందుట మాద్యశ జనులనేల । గాదె రామానుజునిగూడి గాధిసుతుని । తోటి నరుదెంచుటిది నాదు తొలిఫలంబు ॥

—♦ పదం. ♦—

శ్రీరామం రఘురామం । చిన్మయరూప శ్రీఘనశ్యామం ॥శ్రీ॥ కాంత్యాతీతం కరుణోపేతం । కలుషోద్భూతం కమలజనేత్రం ॥శ్రీ॥ అంబుధిశయనం అంబుజనయనం । అంబాధిపమనసాంబుజ చరణం ॥శ్రీ॥ జగదాధారం నిగమాచారం । జన్మాంతస్థితిజగదనుపాలం ॥శ్రీ॥ దానవహంతం మానవశాంతం । దానదయాదాక్షిణ్యగుణాంతం ॥శ్రీ॥ సర్వాకారం సర్వాధారం । సర్వేశ్వర సానందాకారం ॥శ్రీ॥ కుండలిశయనం పతితభజనం । అండజవాహన అఘనివారణం ॥శ్రీ॥ ధరపరిపాలం దైన్యోన్మూలం । వర నూతన పురివాసనుపాలం ॥శ్రీ॥

పంచచామరం

నీవె భూమిరాపువాయు నీవెవహ్నివ్యోమము ॥ నీవె సర్వకాల దిక్కు నిర్మలబ్ధినంఘముల్ ॥ నీవెకర్తభోక్తవయ్యు నీవెసాక్షిరూపముల్ నీవెసర్వమంతజూడ నీరజాక్షవంశజా॥

మత్తకోకిలా.

నిన్నుగానగలేమ దేవా నీరజోద్భవాదులున్ ♦ సన్నుతించగ నెంత దానను సన్మునిపరిపాలనా ♦ నన్ను గాచుటకై మనోహర నామ రూపము లొందియున్ ♦ పన్నగేంద్రశాయి మత్స్యల దాయి వైకుంఠ చింతే।

వ॥ అమూల్యాభరణ భూష్యా అహల్యా సీమధు సాలంకారంబులు శృతికలాప రూపంబులై యానందాంబుధి నోలలాడె మున్నినంబున.

రా॥ శా॥ వోరామా మణి సర్వలోకములలో నొప్పారుని ఖ్యాతియున్।
నీరేజాక్షిరో నీపతిన్ గలసియున్ నింపొందనా భాగ్యముల్।
జేకన్ సౌఖ్యము జెందుమా భువిని సూర్యచంద్రార్కతారాగణమున్
నారీరత్నమ సర్వలోకముల నీనామంబు పావన్నమా॥

రా॥ వ॥ యింతీలలామ హిమవంత ప్రాంతంబున నున్న నీకాంతుని జేర బొమ్ము.

ఆ॥ వ॥ భూకాంతా హిమవంతంబున నున్న మత్కాంతు సన్నిధి కేగద.

రా॥ గీ॥ సరిదుపవనముల జే భూ। భరితంబై కుంజపుంజ భవ్యల శాఖల్।
గురువర గాంచితే యీవన। గిరికందరముల నుతింప గిన్నతి తరమా॥

పదం॥ వాదం॥

సీ॥ గంటివా శ్రీరామా వనచరగుంపు గంటివా రఘురామా. ప.
గంటివాగజసింహ శరభోత్కంఠ నాదవికుంఠితంబై జటలై శృంగగంటి ము న్నులు మింటనేగుచున్న వారల ॥గంటివా॥౧॥

రా॥ గంటిమీవరాసీతా వనచరబొబ్బల్ వింటిమీ వరాసీతా. ప.
మింటనంటిన గిరిగుహాంతర తుంటవిల్తుని కేళిసుర వాల్గంటులను భోధించి గీతాజంటస్వరముల దేలు వారల ॥గంటి౨॥

వి॥ తాలసాలరసాల కదలీ మాలతీ మందార మధుకవిశాల భూరు హాఛాయలా నవలీల డోలిక లూగుగరిశల ॥గంటి॥ ౩॥

ల॥ భూతోపరశా ప్లాతపిచు భల్లాతబదరీ పనసరసముల ప్రీతిగను పానంబొనర్చుచు పికశుకాన్విత మధురస్వరముల ॥కంటి॥౪॥

వి॥ నదినదంబుల ప్రవలినతలమంల ముదితమానస హృదయులై మునిసముదయంబులు జపతపంబుల సదయులైముదమొదవ జేయుగ॥కంటి॥౫

రా॥ మల్లెమొల్లలు జాజిసంపెగ తెల్లని విరజాజికేకి ఫుల్లహల్లిక పుష్పముల శ్రీవల్లభుని పూజింపగనునే గంటి॥౬॥

ల॥ ధరయనంతుని కొత్తగల్లి ధాముని చరణాంబుజంబుల మనోవకనా యురమందు నిల్పిన మౌనిసత్తము సతిసుతాదుల ॥కంటి॥౭॥

వి॥ గీ॥ అదిగొ దృగ్గోచరంబాయె విధులపురము । కమలమిత్రుండు నపరదిక్కాంతచేను । రాగసంయుక్తుడైన భూభాగమెల్ల । రక్తిమంబయ్యెతోచె రాజీవనయనా॥

వి॥ మ॥ తమసంబంతయుగప్పె జక్కవలు దైన్యంబొందె నక్షత్రముల్
విమలంబాయవిహంగ రావములు వీతెంచె దిగంతంబులన్
కుముదంబుల్ వికసించె మారుతము కుంజాగ్రింబులందుండియున్
రమణీయంబై తోచె కాముకులకున్ రాజీవపత్రేక్షణా॥

వి॥ వ॥ రాఘవా మీరిరువురు ప్రదోషపూజలొనరించి యింపుగల విరులతా జాలంబుల పాన్పొనరింప వలయు. యీనిశీథము విశదము వరకు గడిపి నిశాంతంబున కొల్యంబుల నెరవేర్చి జనక సభాసదనంబున కేగుదము.

రా॥ వ॥ దేవా మీభావానుసారంబుగ నొనరిచెదము మహానుభావా.

రా॥ వ॥ అనుజా మనమిరువురము మునివరుచరణంబుల మనమున నిలిపి వనకుంజపుంజరంజితలతా కుసుమగుల్మంబుల సంతరించి పాన్పొనరింపవలయు నీవేగు ప్రాగ్భాగంబున నేనేగెద పశ్చిమభాగంబునకు,

—♦ జనకచక్రవర్తి వేషం రావటం. ♦—

శా॥ శ్రీకాంతాకుచ కుంకుమారుణల సచ్ఛ్రీపాద పంకేరుహుఁ
పాకారిప్రముఖామరాధిపశివ బ్రహ్మాది సంసేవ్యుఁడు
వ్యాకోచాంబుజ దృగ్విమోహిత జగద్వ్యాపారలీలాయితుఁ
సాకారాచ్యుత సర్వనాముఁడగు సర్వేశుఁ మదిఁ దల్చెదఁ॥

తెరలో పదం.

జనకాధిపచక్రవర్తి । వైరిజననాయకా సమవర్తినీ । ఘనదాన ప్రవణానువర్తినీ సూనుశరసమ సుందరమూర్తినీ ॥జ॥ ఛండ విక్రమజయ శాలినీ మార్తాండసమప్రభాపాలినీ । మండలేంద్రపరిపాలినీ మదినిండాగోల చెద వనమాలినీ ॥జ॥ హీరమణిమయ హారినీ వేదచారాసుః చారాశారినీ దూరీకృతాదుర్విచారినీ వేదసారమోదిత మనోహారినీ ॥జ॥ ధరకోత్తాఖల్లి శ్రీవాసునీ నాయురమందుదల్తురమేశునీ । సుకుచిరవినుత ప్రభాసునీ ధారాధరనిభగాత్ర సంస్తోత్రుని ॥ జనకా ॥

రా॥ వ॥ సచివోత్తమ ఆస్థానంబునహితపురోహితామాత్యబంధుయుతంబై బద్యోతకప్రభులగు విద్వజ్జన జేగయ్యమానంబై యుండునామంత్రీ.

కొలువుటన పదం.

భూపతుల తిలకా । సుజనకా ॥ప॥ శ్రీపతిసుత సంస్థాపకసురుచిర కాపురుషాంతక కరుణాసాగరుడ ॥ భూ ॥ పాలితజనవరుడా ! భూవరుడా ! ॥ప॥ మేలమిగల భూపాలులలోనే శీలసుయుతా శ్రీ ధరాహితుడా ॥ భూ ॥ దీనపోషణుడా । ఘనుడా ॥ప॥ దానదయాదాక్షిణ్యాదిరుడను దానవాంతకుని మానకకోలచాటి ॥భూ॥ వానవనసన్నిభుడా । సూర్యప్రభుడా ॥ప॥ భాసురకొత్తపల్లీశుండను శ్రీని వాసునిదాసుడ భాసమానుడను ॥భూ॥

మం॥ గీ॥ రాజమార్తాండకోటి విభ్రాజమాన । రాజగంబునమిగుల కెట్టి రాజులొక్కొ ! పూజనీయులచందంబు పోల్చనంగ । రాజకుల సంభవులోదిన రాజకులులో.

రా॥ వ॥ సఖా చ ప్రసన్నముఖా అస్మదీయ వృత్తాంతంబువినగోరితివా చెప్పెదవినుము.

రా॥ సీ॥ దేశవిశాలాంధ్ర దేశదుర్గంబులందు • మేలైనసిరిగల్గుమెదకునకును । వరుణదిఙ్ముఖతిలక కరణిరైయై బాగును • పరమ సంతుని కొత్తపల్లియందు రాజిల్లు దన్నమరాజు వంశాంబుధి చంద్రుణోసరి రామచంద్రరావు కాయురైశ్వర్యంబు లభివృద్ధి నొందించి పాలింతుని మిథిల పట్టణంబు విక్రమోన్నతుడగు జనకచక్రవర్తి యనగ ప్రఖ్యాతి గాంచితి యధికముగను వాగ్విభూషణు వటపురి వంశజాంక రామసహాయాఖ్య కృతికీర్తిని రాజిలంగ

పదం

సభ జేయు మామంత్రివర ॥ప॥ శుభవప్రభవాదులు షష్ట్యాభవప్రభ నుతియింపగ ॥సభ॥ శాంతులూ వేదాంతులు భూకాంతులు హితమతులై సురకాంతుని శ్రీమంతంబున ॥ సభ ॥ సకలంబగుశాస్త్రంబుల ప్రకర ప్రకటిత పారిగుణ నికరముబోధించగనిక ॥ప॥ సురుచిరముగు గానంబును । తరుణులు పరిపరివిధములభరతం బరముగసల్పగ ॥ సభ ॥ శ్రీకొత్తాపల్లీశుడు । ప్రాకటసంపద లిచ్చియు సాకల్యంబుగ బ్రోవగ ॥ స ॥

మం॥ వ॥ విభో జనకరాజప్రభో మీాఅజ్ఞానుసారంబుగ సభాసద

నంబు పరిపూర్ణముగా యున్నది యీరత్న ఖచితసింహాసనం బలంకరింపుడుదేవ

రా॥ వ॥ మంత్రినామాతనంబు గురుతంత్రమైన చింతాక్రాంతమై యున్నది తద్వృత్తాంత మాలకింపుము.

రా॥ వ॥ అలనాడునే నొక్కయధ్వరంబును జేయ సమకట్టి భూసురసంఘములతో భూపరామర్శనంబు బుధుజనులు జేయంగ లాంగల పద్ధతి లక్ష్మీకళల నొకబాలికయు దోచె నొప్పుగా నాచిన్నిబాలిక పుత్రికాభావమునను పాలించుచుండగా బాలచంద్రునిమాడ్కి నభివృద్ధి నొందెనా నాటనుండి మద్గృహంబునన్న మాహేశ్వరంబు ధనువు చెబట్టి శరమందు తగనుగూర్చ నట్టిరాజోత్తమునకును నబ్జముఖిని కన్యకాదాన మొనరింపగలిగె మంత్రీ।

పదం॥ వాదం॥

రా॥ బిరాన బిలుపింపు రాజులనరానరప్పింపు ॥ప పరాకు సేయక ధరాధిపతులను ॥బిరా॥౧॥

మం॥ ధోరాపరాకెమీ రాజులు ఘనరారేమీ ధరామండలీశ్వ రా నీకమిటి॥ ధోరా॥౨॥

రా॥ శరాసనంబిదు హరునిది దురాసదంపందు శరంబు గూర్పగ ధోరల్గల్గినను ॥శరాసనంబిదు ౩॥

మం॥ సురాధిపతిబోలు రాజులు ధరాస్థలిని నేను పరాయుధులు సాంపరాయశూరులు ॥సురాధి॥౪॥

రా॥ హరిహరులుగాక యాధను కరాగ్రమున నొక ధురావహాశేషయాలకైనను ॥హరిహరులు॥౫॥

మం॥ మరాళగామినికై యతిసంబున మనపురికై వీరాధిపులుమన పురికేతెంచిరి మరా॥౬॥

రా॥ ధరాత్తసల్లి యీశుడు నరాకల్పవల్లి స్థిరాసిరులు నేమక నొసగును ॥ధరా॥౭॥

మం॥ సీ॥ బంగాళకొంకణ పాంచాలరాజులు ♦ బర్బరసింధు నేపాళపతులు

మూరెన కేకి కొం ద త్రా ద్రవిడ పతులను ♦ మహారాష్ట్ర సౌరాష్ట్ర మాళ ఘు బను పాంచ్య భోజ ద్రవిడ పతిసమూహంబుచే। సింధు యుగంధరాంధ్రాది పతులు ♦ కురు కుకులింద కళింగ కుంతలేశ్వరులును ♦ మత్తమాలతా దూరాలి మహిపులింత। గీ॥ హితపురోహిత సచివసుతసహితులగుచు। క్షితిపతులంగ బలసమన్వితిని కలిగి। అతులితానంగ వైభవోన్నతులు గలిగి! వచ్చిగనే పీటకిని వియచ్చరులు పొగడ॥

సీతా వేషం రావటం॥

క॥ శ్రీకామినీ మనోహర। పాకారిప్రముఖదివ్య పరిస్తుతచరితా। లోకాధీనాథ యీశ్వర కాకోదర తల్పవికచ కంజదళాక్షా॥

తెరలో పదం॥

హరిస్మరణం దురితహరణం శరణుపావనం భక్తజీవనం ॥హ॥౧॥ మనోభూషణం మహివిశేషణం జనాతోషణం జన్మపోషణం ॥హ ౨ దోర్దండారణం సాధుకారణం బాధవారణం భవనివారణం ॥హ ౩ కొత్త లిని వాస శ్రీనివాసం చిత్తజానతా ౦ శ్రీరమేశ యీశం ॥హరిస్మరణం॥ర॥ వ యింతిలెరాము వక్రోమంటపాలం కారులగు పండితులు రాజాధి జనా ర్తా డ తేజు గు భూవిభో త్త ు శ ఇథ ధివ కా న యు స్సులు అగ్రజన్మ సేవా ధులకు రూ కలాక
దూషులచే సభాపరిపూర్ణం బై యుండు నా పట్టి నె తెరవటం బు గావించి వనెచ్చలి

తెరవెళ్లు పదం॥

కొమ్మమేల్ బంగారుబొమ్మను కన్నవిలుకానీ దానీ తమ్మియింటి గరితను కనుదమ్మలనువానీ పూనీ ॥కొమ్మ॥ ౧॥ మించులను మరుపించు మేఘహొరంచగా గేరు మీరు కాంచనా సరిగంచు దువ్వలు వంచలను తీరూ మీరూ ॥కొమ్మ॥ ౨॥ నీలకుంతల జాలములు ముఖపాలవముప నోరయూ మెరయూ బాలికలు కెంగేలి నలసుంటేల సరివీవా హాహా ॥కొ॥ ౩॥ పునుగుజవ్వాజి జాజిమల్లె పూలనెత్తావి మోవి ఘనసుధారస మొలుక చిలుకల పలుకులాదీవి భావీ ॥కొ॥ ౪॥ ధరయనంతుని కొత్తపల్లి ధామసర్వేశా యీశా కరుణతో వరమొసగి బ్రోవుము కాంచనావాసా భాసా ॥కొ॥ ౫॥

చె॥ గీ॥ అమ్మమీరెవ్వరమ్మ బంగారుబొమ్మ । సమ్మతించితి నీమృదుసరస
వాక్కు । లమృత కలితాను మోదంబు లంబుజాక్షి । హరునిరాణి
వో దివిసురవరుని సతివో॥

పదం.

మారునిసొగసగు నారినిమించిన సారసమోహినీ యందురెనా । కీరవాణులను మీరినచక్కని వారణయానని యందురెనా ॥మా॥ చుక్కలదొరకన్న చక్కదనముగుమ్ముఖ చక్కదనము పెంపెక్కగనూ । చక్కెరవిల్తుని చొక్కపుపుత్రిడి మక్కువబొమ్మని యందురెనా ॥మా॥ అణికదాణిసు పాలిముత్యములు వేణిభారమూ నటుయింపగనూ । రాణివాసులందరు ననుకోకిల వాణిసీతయని యందురెనా ॥మా॥ ధారునికొత్తపల్లీశుని నేమారక గొలచెటి సారసాక్షినీ । పారవారగంభీరుడు జనకుని కూరిమిసుత నతీ సాధ్వినినే ॥మా॥

సీ॥ గీ॥ చెలియనాతండ్రి మిధిలేశజనకుడగుచు । కుసుమగంధియు నాతల్లి కువలయాక్షి । సీతయన్నామధేయంబు భూతలంబు । నందునుదయంబు నొందితిసుందరాంగి॥

పదం.

సీ॥ కాంతామణివినవె నాదు స్వాంతము వింతాయనె వింతాయనె వింతాయనె॥ చె॥ యింతియుంతో వాసంతికల్ కాంతామణించె చేసుంతికల్ ।

బంతులందూ మీాగియుర్తి కాంతా కాంతలాల జేరా ॥కా॥ సీ॥ శారికకీరాపరీ వారముల దూగొదల్ । మీారీపోలు పారి నిమిమీారీ పలు మూరుగను ॥ కాం॥ చె॥ మందమారుతాను మల్లెపూవ బ్బు దా మొలయోగాను । జెందినేతావు లను పొందిముదమొందగను ॥కాం॥ సీ॥ చెంచలనేత్రీ యుంచెలు గుమి గూడియు మించి పంచమస్వరము ంచి ధ్వనులె చాగను ॥కాం॥ చె॥ ధా గుణికొత్తాగలి ధాని ని ధాపని స్వగనాయెమారకనుజేసినను మారుడదె మీారెగదె ॥ కాంతా ॥

సీ॥ చె॥ కన్నులందర్శ్రీ నానుకన గాగివసంతుడు కంతుయుక్తుడై
చిన్నలనాదె వన్నెలలో చన్నగిలెరా మరిమల్లె మొల్లలరా
చె॥ క్రొన్నెలగాల తుంపురులు కోయిలగుంపుల మేలుపల్కులరా
విన్నవినోదమాయె విరిజాదిరో పోదమాపువ్వుతోటకురా

పదం వాదం.

సీ॥ బోటిరో మదుమీాపూదోటాకు నేగిబల్ పాటాలబాడుదమె । సాగసైన నాటాలనాడుదమె బో॥

చె॥ నాటాకనవసర మేటైనశృంగార పాటాల బాడూదమా । విం తైననాటాలనాడూదమా ।నా॥

సీ॥ పొంగిపూలందు సొంపైనతుమ్మెద గుంపూల రవమింపుగరా ! హాయనిపింపూను పాదిని పుగరా ॥స౦॥

చె॥ చొంపకకల్ పాక పెంపైన మకరంద తుంపురులతు జల్లుచుా మలయంపు తెంపారులును చల్లగరా ।నా॥ర॥

సీ॥ మల్లెయా మొల్లాలు మంకెనవిరజాజి మరిపెల్ల చేమంతులూా రంగైనపల్లావ పూ బ తులూా॥బో॥గి॥

ఫుల్లాబ్జకేతకీ మాల్లాకకేసంగి ఉల్లాసమున గానుమీా రాయంచన ల్లాపముల వినుమీా ।నా॥౬॥

సీ॥ యేలాలతొజాలడోలికల దూగి చాలా వినోదింతమా సరసం పు కేలికమోదింతమా బో॥౭॥

చె॥ నీలాలకోజాడు మేలైనరతికోన దేలున్న శుకశారికల్! కలరవ

శ్రీ కృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయము
హైదరాబాదు. ౬

మూలంను నగుకోరికల్ ॥నా॥౮॥

సీ॥ ధరకొంతకల్లి శ్రీభిగూమా యూవనమును మురయుచువిహారించు
నా దోషములు పరిహార మొనరించు ॥కోటి॥

పదం॥ పాదం॥

చె॥ పంచారంగుల చిలుకా గరుడా అంచయానా పటుపటువే ॥
సీ॥ చెంచాలాక్షి నెగసెగడె కనుపించకాయను పమూపదవే॥౧॥
చె॥ వొదిగొదిగి పమూపదవె పిల్ల బెదరగలనుగదె మదవతిరో ॥
సీ॥ అదుగదుగొ నది పొదలజేరెనిక ఆదమునవిటురా వదలముగిక ॥ ౨॥
చె॥ చందానమునువార భూజములందూ జేరె సుందారి అందుమునందు కుందముకారా వేనిక వనమును జేరటకీదారి ॥౩॥
సీ॥ యిటకనుమి నివటుశేగకు గాటిలాలకి నరెలటుబామ్మా- చె- తటుకునకొత్తాపల్లిశ్వనూను నటుగనుపించును పోపొమ్మా ॥౪॥

రామచంద్రమూర్తి వనములో సీతనుగురించి వర్ణించుట,

రా॥ ఉ॥ యీయెలదోట యెవ్వరిదొ యింపునసొంపునహింపు జూడగన్
యీయిలలోనగాన సురభీకృత సూనవితానసుజదుల్।
మాయుదె మల్లెమొల్లలును సంకెనజాజి జవాజివాసనల్।
శ్రీయుతమై యీపొగసు చిత్తమునిల్వగ జేయుదెవ్వరిన్॥
వ॥ అపురాణా మించులనుమించు చంచలాక్షికనుపించి నటులారెమొ నాగు యిదినునోచంచల మనుపి చును ఆదుగదుగొ నిజముగనె యించ యానవుని,

పదం.

వగలాడి సొగలాడి నగుమొగమెన్న జిగిబిగిమిన్నా। తొగలేకుండీ మొగమునన్న నగనగ మొందడె బల్రైట్। సొగసగునుమత్తైపులేట్। చిగురాకదినపునీట్। దగురా నగ జదరాల్ నగునా ॥వగ॥ చిత్తారు బొమ్మా మ్మా ఫుత్తడిమిసిమేల్సుమ్మా। చిత్తజుచెపూరెమ్మా తత్తరమొం దెను చిత్తముయీ చెలి బిత్తరి మేలగుమీపుల్। దళుకొత్తుబెళ్కుమెల్ చెవల్। ఆహాచిత్తభవునిబల్ తూపుల్। నెరిబోల్నున ఫాల్ ననమేల్ ॥వ॥

కలికీ యోయూరిచిన్నా | మాటలనన్నీ మాటాలు | ఇలుగుజల్లరుతప్పు గలుగుబల్ తెరుగాయుక [illegible] చక్కనిచకటములనన్నా | మీరు మించుకొను గనునగాన్నా | ధరణీ | [illegible] | [illegible] తేనా [illegible] ధరకొత్తపల్లి వాసు కరుణాగలుగుశ్రీవాసు | కనచేందకుమావాసు | పరిపరివిధములు సిరుల నొసగిబహు దురితములను బోతేసూ | నాపై మగు [illegible] దయ జేసూ | యీతరుణీ హెచ్చాయల్ కనకను | సరిగ త్యాగి సంగతి నానా ॥పగ॥

ఉ॥ యీతగుణేశ [illegible] యీ [illegible] వమిగారికన్నులుగ
యీతను [illegible] జగి యీవిగిహానుపయూర యీచెలిగ
భూతలమందు ధాతవరపుష్పసుగంధిని జేసియీజగిల
ఖ్యాతిని [illegible] నొక్కటి [illegible] సృష్టిరయై

గీ॥ మగువ మొగమును పరికి [illegible] గలరాయు ! గుండసగమొంది కృష్ణపత్యాగడగుచు | తనుదేలిత్తాపదనఖ [illegible] తవకుగొంచి | సుముఖు డైపూర్ణ [illegible] సద్దానికుండి ॥

పదం ౧

ఆహా ఆహా తరుణి [illegible] సుందరిమెన్నగనా తరమానా | మోహనగాత్రి నెమ్మోము [illegible] చందమా మందమానందమూ ! కులకీవిమ ధుకములదీవి యీసుదతి నోవిమా సుశోభావి [illegible] మృదుపాణి ఘన వేణి శుకవాణి ॥ఆహా॥ వారిజాణిచెయిమ్యారి మరుకతారి తళుకుసుకుమారి హా | [illegible] యుగనిమ్మదానిమ్మ గజనిమ్మ ఫలితమ్ములో ఆ హా సతియుగతిగజపతిని గేరు మృగపతిని గెల్చుకటిపటిమహిమా | [illegible] చెక్కుల్ అద్దపుచక్కల్ చంద్రఖండములనుపెక్కుల్ ॥ఆహా॥ ధరణికొత్త పల్లి దామోదరుని తరుణిరా మరిగరితెనా | కోరికలొనరించి సారానసా భాదీ వారిని బలికించునా | పరమపురుషుడీత [illegible] పవూశిరులనొందు టకు సరుహానా | అన్నానమిన్నా | కన్నులగన్నా | క్రొన్ననవిల్తుని మెరు తన్నా ॥ ఆహా ॥

ఉ॥ యేయుగ [illegible] ధరలోన [illegible] దానకి దాన పూర్వమా
యీయుగ [illegible] మిసులను నెంచిపరించి సృజించినాడకో

కామజుచేతి హేతి కనకాంగి విభూతి కళాతిరేకనుర్
కేయూర నీలవాతిన్ని నుదయించువె లందులు దీనిసాటియె॥

సీ॥ కనకమయరోకొనా ప్రచారనొగ్గో। ఫలరసంబుల తేటయో బరగుసుధయో । సాంపు ఇంపు పెంపు మదినింపు కెంపునొక్కొ । యింపు గమనింపు నీనికెమ్మోవినోంపు ॥

పద ౧.

అవురా । ఈనాటికన్నాగా చూచినమదిదిగా బేమీర యెయ్యార తరాతా । సారసారిసారు గేసునోముతిరూ । కగల్ గేరూ ! తిరూతీరైశ చనుర్ మీరు చీసులాబిడాహూవన్నైనమా గారుహాహా ।అ॥ కలికీవన్నెల చిలుకాకోలికి మారూనిపూములిపై దలిమిన్నముఖతిలకీ । కళలమించిగా స్వంచు కలిమినతియో । భారకీమా । తళుకూపైతానిబొమ్మ బెళుకూ చూపులముద్దు గులుకుమాటాల నమృతమొలుకుహాహా ॥అవు॥ నారీశ్రీకొ త్రపల్లి పౌకీనేలినమురారీ గొలచెటి సుందారీమణియో । గరుమేరుగుబో టి సీటూ ! హీంకపంక్తిడాల్ తేటా । వారిజోదరుముద్దు నారీబోలిన మద నారీ మించినసుకుమారీ హాహా ॥అవురా॥

గీ॥ కంజభవుడింతి కల్పించుకాలమందు । రంజిలంబైన నవరత్న రజము గూర్చి నంచుసుధపంపి పదనుగ నదిమినదిమి । కొమ్మగావింతబోలు నె తమ్మిమాలి ॥

క॥ విరిబోణిసీమజనకుని । పురమునునామంబుదెల్పు పుణ్యుండవరడె ।
కరనేనిమగనియెజగములో । బరువడి నీనామపంక్తి ఫలమెంతటిదో॥

పదం—వాదం.

రా॥ కలికీనీ వెవ్వరె కలరవ మొందగాను బల్కవె । బల్కవె । రా చిల్కవెఅహా ॥ సీ॥ నిలుకాడలేకనా పల్కరించదగునయ్య । నియ్యోడనా నియ్యోడనా ననునయ్యనా అహా ॥ రా॥ నారీలలామరోన రమానుకుంటివి దినారమా నారమా సువిచారమా అహా॥ సీ॥ మారాసుందారపర నారూ లతోపనియేమిదెప్పుడీదెల్పుడీ।మదినిల్పుడీఅహా॥ రా॥ రామామణిగా నీనామ మేమొతెల్పరాదిరిపునా । యింపుగనా మదిపెంపునా॥ అహా॥ సీ॥ శ్యా

మాసుందారవర్ కోమలాంగి సీతయాని యాంకురూ । యందురూ । జను లందరూ అహా॥ శ్యా॥ ధర కొత్తపల్లిశ్రీధామాుదలచి తల్లిదండ్రులిద్ధరిన్ । యిద్ధరిన్ దెల్పు మిద్ధరన్॥

పదం—వాదం.

సీ॥ నరవరోత్తమ నీవుసరసిజ భవుడో హరివో । పురహరుండవో సురవరుండవో ప॥ పూనియిందుగాను మాను నానామాయామానసంబు॥

రా॥ తరుణీమణి యయోధ్యాధ్యపతి గాతండ్రిదశరథుడూ । సరసిజాక్షి రాముడనుమా । ప॥ చానా కౌశికూనితోను పూనిడా వా పూలదృంపా ॥త॥

సీ॥ మానవాధిప మీరలిచ్చట రాను గతమేమీ ! నూనుశరపతి మానసుందర । మానా వాతినన్ను మదిబాని పొగడుటామనేమి ॥మా॥

రా॥ కన్నెవనినుజూచి పొగడుట చిన్నతనమటనే । సన్నుతాంగీ యెవరిగోరీ । యున్న వేమొకానివన్ను చిన్నాబుచ్చారానుదెల్పు ॥క॥

సీ॥ పురహరుకార్ముకముచే దగబూను పురుషునకూ । సురుచిరం బగు జనకునాజ్ఞచే । శూరాగ్రేసరూనాకు హీరాహారామే మాగోరి॥న॥

ధరణికొత్తాపల్లిశ్రీహరి దాతయైనకు । స్థిరతరంబగు వరములిచ్చునే సీతారామూడైయ్యాతాను చేతొమూదమూనానేలు ॥తరుణి॥

యిక్కడినుంచి రాముడు విశ్వామిత్రుని సన్నిధికేగుట,

రా॥ క॥ యతినాథపుష్పమంజరు! లతిమృగులగు లతలుచిగుటాకులగొనిమె మతిరమ్యమైనపాన్పును । చతురతగావించితిపురు శయనించుడీకన్

వి॥ గీ॥ రాకొమారకు లారబల్ రాత్రిగడచి । వేకువాయను పూర్వాద్రి వెడలిభాను । దుదయమొందెను కాల్యంబు లుచితముగను । దీర్చెనగుడుమిధిలకు దిప్యలారా !

రా॥ వ॥ దేశికావాసర కృత్యంబులు నిరవేర్చి భవన్నివాసంబున కేతెంచితిమి మీాముందహాన భాసుర చంద్రికలొలక నాజ్ఞయుండు.

వి॥ వ॥ యినకులోదధి చంద్రులార యిట చనుదమా రండు అహా యీాపుట భేదన ఘటితసుందరంబు గాంచితిరా.

వి॥ చ॥ కనగొనుదీపురంబుఘన రత్నమ యూాంచిత సౌధయూధముల్

ఘనకథమోదవిర్జరా కాంతలతో నరుదెంచిగానముల్
మనముగరంగజేసి మకుకేలికి వాసిక మించుచున్నవా
రికకుల చంద్రులారిమది సంతుసమింపు పురవివీధులల్ ॥

పదం — బాగ్యర్కివాక్యములు.

వి యంతోసుందరమైనదిమనో యీమిథిలాపురము । సంతోష
మొంచె పురసౌభాగ్యము నెన్నగను ॥యం॥

రా॥ కలకానమొదె చిలుకలపలుకూల సొగసునిండు। కలహంసా
మిథునరవములు చెలరేగెకోలకులంగు ॥కల॥

ల॥ నేలరాల జలకుతుంపురు లొలసినహాయిగల్గు । మలయపుం
జార చందనమంద మారుతములందు ॥నేల॥

వి॥ తరుణీమణులకనుము పురుషులసురతంబు లందునలసి । విరచి
తారత్న పర్యంకములా నొరనౌ నరుగొ ॥యం॥

రా॥ మించెనుసురనగరిని బోల్పించూరించీనగరిని। అంచితాసాహా
నా పంచమస్వరమ తీరు యంతో॥

ల॥ క్షితిలోనా గాత్తాపల్లి శ్రీనివాసునికృపచే। అతులితామైనశ్రీయు
పతియుండు మోదామొందు ॥యంతో॥

వి॥ వ॥ పరివారకా ద్వారంబున కుశికాత్మజుండరు దెంచెనని
జనకాధిపున కెరంగించు.

సు॥ వ ధరాతలేంద్ర ద్వారంబున గాధినందనుండరుదెంచెను విన్న
వించు మననేరుదెంచితి.

ఐ॥ క॥ జోహారు బడిలేయిలుగ । స్వాహాప్రియతుల్య తేజ వరగున జేతుల్
అహామబాగ్యము మా । రీహాగతమగుట కెంత యింపెనలారెల్

పదం—యద్దరివాక్యములు.

ద॥ మునిచంద్రా వేంచేయుసద్గుణసాంద్రా ! ఘన తప॥ పరిపూ
ర్ణవరాగమనమున నామనమువెంతో మోదమొందె । యీదినమెంతో
శుభమొందె ముని॥ వి॥ జనకాధా క్షేమమమూర్వివాధా । అనయముమనుశీ
హారిని పిలచెకి ఘనుడవీవతిపుణ్యుడావని మదినెంచా। వచ్చితినినుగాంచ

జన దేవాఘుక్షాద్యములు గైకొనుడిదె । కేవలంబగు బ్రహ్మరుషి వైనీనిటూనరుదెంచుటయును భావంబూ । ధన్యతనొందూటకుదా । జీవంబూ ॥ముని॥ వి॥ భూవలయమందునకీర్తి వెలయా । నీవునీసతిహిత సుతామలు భావములరగ సుఖములను సంభావించా । శ్రీహరికటాక్షించా । సంభావించా ॥ జన ॥ క్షితిమునను కొత్తాపల్లి యందూ । సతతమును నివసించు శ్రీయుఃపతినిగూడిన వారని నామతి నందూ । మొక్కె దదయా జెందూ ॥నామతి॥

పంచచామరవృత్తము ఋద్ధరివాక్యములు.

వి॥ జనకభూవిభోత్తమా యీజగమునందు నీసరి । గనగలేరు కర్మజ్ఞాన కాండములను దక్షుడౌ ॥

జన॥ నాసివరాది మూర్తిరూపమునకు రాజరుషివైవై । ఘనతపంబొనర్చి బ్రహ్మ గంటివిబ్రహ్మర్షివై ॥

పదం—ఇద్దరివాక్యములు.

జన॥ రాకొమరులు యెవరాయీ । రాజీవాయతనేత్రులు । యీ కల్యాణులగన్నా భూకాంతుడు యేకాంతుడో ॥రా॥

వి॥ భూకాంతావినుపుణ్య శ్లోకుండగు దశరధునకు । లోకోత్తరసుందరమౌ కలయీకుమారులుగలిగిరి ॥భూ॥

జడదారులుమీరలు యీపుడమీపతి కొడుకులనిటు । అడవులలో వెంబడి బడిగానిటు యేమకో ॥జడ॥

వి॥ పుడమీశాధ్వరమునకై యీ పురుషోత్తములను దెచ్చితి । ఘడియలో రక్కసులను తడబడకను ద్రుంచిరిపేరలు ॥పు॥

జన॥ కుసుమాస్త్రునిబోలిన యీవసుధేశ్వర సుతులిరువురు । అనమానంబగురక్కసులసువులద్రుంచుట చిత్రము ॥కు॥

వసుధేశ్వర గౌతముడూ సతి కొసగిన శాపము నొదలిచీ । వసుధతివిల్లవి గనుటకు వెసజను దెంచిరి వీరలు ॥భూ॥

జన॥ ఫలియించెను నాపూర్వ భాగ్యంబును మునిచంద్రమ । యిలనూతనపౌరశుని కంకాలము స్మరియించగ ॥ ఫ ॥

పదం—ఇద్దరివాక్యములు.

ఏ! జనకావనీశా ఇందుధరునిధను వింతుదెమ్మనుమీ । కనుగొనానేతెంచిరిఘనులు రామలక్ష్మణబాల ఘనపరాక్రివిక్రమంబు గనుగొనవా నమునుగలిగెను । ధనువిందుదెమ్మనుమీ ॥

జన ఘనశైలకంతుకార్ముకము మునికాంతాదెమ్మనెనా । యిన కులోద్భవులింక వచ్చిరనుచుదెల్ప దారుకానిమనుజులెవ్వరుదానిబూన । గనుభువి వినలేదని మునికాంతాదెమ్మనెదా ॥ఘన॥

ఏలసంశయం యీబాలరామచంద్రునిపైని ॥కేల॥ ప॥ నీలమేఘ వర్ణుడావనమాలి బోలువాడు సుమ్మిచాలా మేలుగల్గు భూమిపాల । న దేలయీబాలునిపై । నిం కేలసంశయం ॥ జ ॥

జన॥ చాలసంతసం॥ మునిపాలగల్గెకాయనంబు చాలసంతసం మేలు కొత్తపల్లి శ్రీరమేశుకృపనుజెంది చాలా బాలాచంద్రిదధరుని ధనూవిశాలు లకును నవలీలజూపెదను ॥ ఘనశైల ॥

రాజ ప్రధానివాక్యములు.

రా॥ పొమ్మమంత్రిహరుని కార్ముకమ్ముదెమ్మిటుల్ ! యిమ్మహీశ నందనులు । సమ్మతినొందాగ యిమ్మునిముదమొంద ॥పొ॥

మం॥ యిమ్మహాత్మమందు కార్ముకమ్మునమ్ములల్ । యిమ్మహీశులెల్ల మానసమ్మునబెగడొంద మరిదెత్తు దిగులొంద ॥యి॥

రా॥ చాలబలముగల్గు జనమువేలసంఖ్యయుల్ । దోలుకొనిబొమ్మునందు ఫాలాక్షుపూజించి భారంబు వహియించి ॥పొమ్ము॥

మం॥ మేలుగల్గుపూలతోను మేశుపూజలల్ । చాలగానొనర్చిదెత్తు సయ్యానసేగదు సరగూనసభకిందు ॥యి॥

రా॥ భూరిభారమదియుచాల ధీరతోడుతల్ । నేరుపొందితెమ్మిపుడు వారంబుశివునికై వారంబుజేయూచు ॥పొమ్ము॥

మం॥ ధరియనంత కొత్తపల్లి ధాముకరుణచె । ధరమునేదెత్తు శ్రీశు పాదాబ్జములనమ్మి కరమాత్మదయసుమ్మీ ॥యి॥

ప్రి॥ క॥ నరవరపురహరుధనువిదె। సరగునదెచ్చితిమిచాల సంతోషమునన్ ।

పరతత్వతత్వము లానతీయవే! హారిహారిక ఘోటకము యుక్తముగాఁదగ

పదము — మా గ్రంథవాక్యములు.

జ॥ మా [illegible] యీరాఘవుని కనుఁగొను మురహారిసఖుఁడెపుడుఁ
చేబూనియున్నవాఁడు చండిపుడుఁ । సాష్టాంగముగ నమియించెపుడుఁ ।
ఘనులగు వారు బాధపడంద మీరిలను కనుగొనుము మీరు శ్రీరాముని ॥మా॥

వి॥ ఇనకులచంద్రియీ సున్నకాగ్న్యకను చేతబూనుమీ మదిగనూ
మీ । జనకానన్నుని మానుమంజిల్లాన్ చేయుమీ । దయా నేయుమీ ॥యి॥

గా॥ [illegible] యీ ఘనుఁ డెంతా । మీ ఘనమగు రాజ్యముగొని
నాతా । మనము స గెలిచెను మదను తా యీజనములకిగున్నాని కవింతా॥

జ॥ కనుగొంకిరయీ కార్ముకమును భువి దొరకగమునకు బూనక । గుణ
రవ మిరవొందగ పలుకక । మత్సరికిత ప్రగదిదెలుపక । సురుచిరముగ
సుందరిగా దొచియు విరివరము ను తత్పురుషునకొసగును ॥కరు॥

వి॥ గదానుతోసీకు యుగనుందు న శయూమంచాకు। లక్ష్మయెం
చాకు । శరశరాసన ము దొరలందరును సిగ్గు గాంచను। మోదిం
చాను ॥పర॥ ౫॥

గా॥ గురువర ధను విదెధరియిచిమీ । చరణముంచన మనసుం
చీ। ధరణిజాత్రిశలి హారినెంచీ । నేశరమును గూర్చితి మనసెంచీ ॥గురు॥

పంచచామర వృత్తం.

గా। ధరాధరాను తెల్ల పెల్ల గిల్లధనువుబట్టితిఁ । సురాసురుల్ విభీ
తులై యెయ్యి చూచుచుండ వేగముఁ । చరాచరాదిభూతములు చెమ్మగిల్లి
మూర్ఛిలం । కరారవిందు శరముబూని కార్ముకంబు విరచితిఁ॥

జన॥ గీ॥ మంత్రిపుంగవ మద్భాగ్య మహిమచేత । వాంఛితంబును
నముకూరె వసుధలోన । నిరుపేద కధనంబు దొరికినట్లు । అంబురాశికి
పర్వంబు నైనయట్లు॥

జ॥ సఖావతంస నీవేగి నుత్సుత సీతనిటు దెమ్ము

మం॥ వ। దేవర మావర నేనేగి జలధరవేణి శుకవాణియగు భవన్నా
కామణిని దోడి తెచ్చెద.

ప్ర॥ క॥ తరుణీలలామనీవిటు । నరుదెమ్మిక నీకుదగిన నాథుడుదొరికెన్
హరువిల్లువిరచెక్షణమున । దొరకొనికనుకనుకు మునియుదొరికినయట్లు॥

సీత— పదం.

నానోముఫలియించెనె చెలి । యిక ! మీనాంకశతశత మానావ
తారుండు ॥నానో॥ హరు ధనువిటు దెమ్మికన్ నారిగని । నా రానన్నేత్రిసుకు
మారుని పూజింప ॥నానో॥ నీలాలకీమేలగుకన్ నారీమణి । మేలైన మల్లెమొ
ల్లాపూలతో పూజింప ॥నానో॥ ధరకొత్తపలిన సుని నా మణి । యుర
మందుదలచిన వినిసమునపిని తు ॥నానో॥

జ॥ గీ॥ మంత్రిసత్తమ దశరథ మహీపునిందు దోడితెప్పింపు దూ
తలదోలునందు । హితపురోహిత సతిసుత హితముగాను । తరలివచ్చిన
లగ్నంబు చెల్లుమానకు.

పరి॥ రాట్పుంగవ దూతలరుదెంచిరిగాగా । స్వస్తియుక్తంబగు హ
స్తాక్షరిచె శుభపత్రికా లిఖించిన నేగెదరు.

జ॥ సచివావతంస అటులనె లిఖించెద.

జ॥ ఉ॥ రాజవిరాజమాన మహారాజగు దశరథ రాజమాన్యకున్
రాజకులుండు మిధిలపురి రాజగుజనకుడు దీర్ఘదండమున్
రాజిలజేసి మీసుతుకు రాములకిశుభ చైత్రినవమిలో
తేజమెలర్ప పరిణయము జేయుటకై నిటుతలిరావలెన్ ।

జ॥ దూతలారా యీశుభలేఖగొని కోసలాధీశ్వరుండగు దశర
థేశ్వరున కిందు శీఘ్రముగా పొండు.

దూ॥ యేలికా మీయాజ్ఞానుసారంబుగ నేగెదము.

సుమ త్రైతగాములారా దూతలారా యెందునుండరుదెంచితిరిందు,

దూ॥ దేవర వారు దొరగారు మిధిలాధీశుండు పంపినారు

సు॥ దినకరకులోద్భవ భూధవ మిధిలానగరము నుండిదే దూతలరు
దెంచిరి యేమొశుభసూచకమున్నటు లున్నది

దశ॥ సుమంతా దూతలచె తేబడిన పత్రిక పఠింపుము.

యిక్కడ మీదిపద్యము చదువ వలయు,

వి॥ భూరమణేశా నీదుపుత్రాదులంతయూ। కోరికలలరూన కొదు వలు క్షేమమూ ॥ భూ ॥

ద॥ క్షితిగోనకాత్రాపల్లి శ్రీధరుని కృపాగలా అతులితమైమీయూ శీర్వచనము క్షేమము ॥ క్షితి ॥

వి॥ క॥ కుశలమొదశరథనీకును। కుశలమాసతి సుతహితాప్త కుభినియంతక కుశలమొవశిష్టనీకును। కుశలమె బ్రిహ్మనుభావ కుశలమెతపముక॥

ద॥క॥ కుశలము మీకృపచేతను! కుశలముసతిసుతహితాది కుంభినియంతక వ॥ కుశలమెకుశికాత్మజనీ। కుశలత్రబహ్మర్షివనుచు కుశలమువెలసెక॥

పదం—వాదం—త్రిపుట

వి॥ యినకులమును నుతిగాంచె నీఘనతపమును ఫలియించె। తన యులగంటివి ధన్యుడనైతినిమునసా నంతసమునొందె। నీతనయులగన ముద మొందె యి॥ ద॥ ఘనముగుమీకృపగంటి। యీతనయులనేగనుగొంటి। మునిచంద్రిమమీమనమునకోర్కెల వినుపించుడినోనరింతూ। నేనసయము ఖ్యాతినిగాంతు ॥ఘ॥ వి॥ ముల్లోకము తేలెదారూ। మీరుకల్లలాబలుకగలే రూ। సల్లలితమురఘువల్లభులును శ్రీవల్లభుదలచేదారు। రతివల్లభుబోలి నవారు ॥యి॥ ద॥ ఎల్లవాంఛలనుదీర్తు। మీయుల్లము కుతుకమొనర్తు। కల్లగాదుశ్రీవల్లభుసాక్షిగ ఫుల్లసరోరుహనేత్రా। ముదిచెల్లించదె శుభగాత్రా। ॥ఘ॥ వి॥ క్షితికొత్రాకల్లీశు। నేనుతియించెదమూహేశు। సతతముదలతు ను సత్యవాక్యముల గతిదశ్చపు భువిపాలా। యతినుతిగాంతువు గుణశీలా॥

పదం॥ వాదం॥ కురుచజంపె.

ద॥ యేమేమి కావలె యోముని చంద్రిమ తామువచించుమశీక। నామానసము యానుషూనమింతైననూ మీయూనతేమయిక। యేమి॥౧॥

వి॥ భూమీశా నీమూదికెమూని వచియింతు నామది రంజిల్లెనూ ప్రేమాతిశయమున నామనోకామిత మేదైనఫలియించునూ అహా॥భూ॥౨

ద॥ ఫలియించెనానోము ఫలమింతలోపల కులముపావనమాయెను కలకాలమువ మీదుకరుణాచే సత్పాత్ర కలిమీ నేగను గొంటినీ హాహా॥

వి॥ తులలేనియినకుల భవ్యులావ దాస్యులు కలికిబొంకని వారలూ అలహరిశ్చంద్రఢ యూసలయాంబ రీషులపోలుపొందె నీకీర్తియూ ॥అహా॥౩॥

దః వ॥ ప్రధానియొక కార్యంబు చేగొనియుండుట.
దః క॥ శ్రీరాములు పరిణయము తుని । ధారుణిపాటింప బాపితగ మునపురిసన్ ।
వారందరలం కారములకను! మీరాకమును మిథిలాపురంబు జేరగవలయున్

పదం.

ద॥ పనుమిమంత్రి మదిసుదమొదవన్ । సదయుండా జనకుని పురి
జేరన్ । సుదతులు సుతుల దరుమీరాకన్। ముదగద్గద స హృదయముందున్
సు॥ సతిసుతపౌరోహితులంతన్ । సుతుకములతో సనపురమంతన్।
హితబాంధవసంయుతమింతన్ । సుతిమంతులు దంపతులంతన్ ॥సతి॥
ద॥ వారణయానులు భరతములన్ । మీరిసటించగ నిరతమునన్ ।
కోరికలలరగ సూరిజనుల్ నిటు । జేరి శాస్త్రముల సారములన్ ॥వారణ॥
సు॥ తెలుపగకొత్తాకలివాసు । పలిపెదస్మరణను శ్రీవాసా। కలి
దోషముబోకడజేసు । ఫలములనొసగును పరవాసా ॥ తెలుప ॥
సు॥ క॥ పురజనులంతరుమిథిలా । పురమున కేతెంచి మహాత్మబుధవినుతుమసం
గరవిక్రముండుజనకుని । కిరవుగయీవార్త దెలిసె యింపెసలారన్

ప్రధాని జనకచక్రవర్తితో ననుట.

ప్ర॥ క॥ భూమీశ వేగుదెంచెను। సామజరథ భటసమూహసతిసుతయుతుడై
ప్రేమతొ దశరథభూవిభు సోముదినిటుదోలి తెమ్ము సొంపలరంగన్॥

యిద్దరి వాక్యములు కందములు.

జ॥ క॥ నరవరయాభివాదము మీ! చరణములకు జేతు రాజచంద్రమ గొనుడీ।
ద॥ పరియభివాదము మీకిదె । నరనాయక గొనుము వేగ నతమోదమునన్
ద॥ క॥ రారా రాఘవలక్ష్మణ ! రారా రాజీవనయన రా కేందుముఖుల్ ।
రారా రఘుకులదీపులు ! రారా నాయన్నలార రాముపులారా।

పదం—జనక దశరథుల వాక్యములు.

జ॥ రారండి రఘునాయకా మత్పురమిదియె జేరరండి వరనాయకా
॥ప॥ ఘోరాతపమున సుకుమారులగంటిరి రారా సుందరాకారులారా నీకొ
మరులా ధీరులు రణశూరుల ॥రా॥

జ॥ శౌరీభార్యలు మీరు పరమాత్ముని సేవ్యులై యున్నారూ నానాపాపములందు నేనుపుగలసీతా నారీవిగనివారు తత్పాద నీరజములా । లకన్నాపు ॥జ॥

జ. వొందాను నను పెంపు జేసెదరూ నీనందనుల సొంపు .క. కందర్పశతకోటి సుందరాకారుల పొ దితి దెమేలు మీసంబంధ మొందితీ మకేచాలు యుందూ ॥3॥

జ॥ శరకొత్తావల్లీశా । నమ్మితికీమీయురమందు పరమేశా ! కుశలు భాగవత ప్రవర్తులు సురనాథుపరిబోలి ధరనేలి । యుంటిరినమ్మి వనమాలికానుఘ శౌరీ ॥ధరకా॥

జ॥ క॥ నాతమ్మునిసుతలిరువుర నాతనయుద్వయమునకు గూడనలుగురినిపుడున్
పినయులకీగోరితి । భూతలనాథేశగానము పుష్కరముఖులన్ ॥

ద॥ గీ॥ మించిపైడి సువాసన గాంచినట్లు । మలయజ బున కస్తూరి పొలసినట్లు । క్షీరమందున నమృతంబు జేరినట్లు । నీకుమా కలకును మా కానమట్లు

జ॥ వ॥ సేవకా నీవిత్త్వరితంబుగ సావధానచిత్తుడవై యొకకార్యంబుచే బూనినెరవేర్చవలయు

జ॥ చ॥ పురమునవీధివీధి పరిపూర్ణముగాగ నలంకరించి మం
దిరముల చిత్తరుల్ సమముదీర్చి రత్నమయాంచితంబు గో
పురముల భద్రకుంభముల బూనివిరాజ గృహాంగణంబులన్
మరకతహీరమౌక్తికమణీమయమౌనటు జేయగావలెన్ ॥

పదం — జనకునివాక్యం.

పురములంకరింప బంపుము । బుధవరులుబొగడ మున ॥ప॥ పురవీధులనికగడలము తైనులసరులగట్టిబహు పరిమెళములుగల విరులదండలను తోతరముగ నింపలర జేసిసుక పురిసరిగనుయీ ॥పుర॥ మీరినమంచి రద్వారములను మేల్ హీరపంక్తులను దిరిచి మరకత తోరణముల జల్తారు జట్టి సన్ దారులు నడిచె దారియందు పన్నీరుకుంభముల నేరుపునిలుపగ

॥పుర॥ మంగళధ్వనులుప్పొంగగ భూసుర పుంగవులుబెను మునచెంగట జేరగ అంగనమణులతో శృంగారించిన మంగళహారతులంగొనిరాగను ।పు॥ ధర నికొత్తనలె పురిపరిపాలుని నరినుబోలగను నరపాలురుమొద కరిరథముల తో నరుదేరగయీ పురమునసీతా పరిణయమునుమను ।పుర।

ముని॥ క॥ హితులు పురోహితులు భూపతులెల్ల నేగుదెంచిరి రాజేంద్రి బాగుగాను పుణ్యాహోత్సవకాలంబు ప్రాప్తమాయె గానవధూవరుల రప్పించవలెనయ్యా।

క॥ ధృవకీర్తని శ్రీరాములు। సవినయులగ ద్విజులు సావధానముగన్।
భవబ్రహ్మాదులు బాగుగ। భువిసీతను పెండ్లియాడ బుధులునుతింపన్॥

జన॥ మత్తకోకిలవృత్తం.

రామచంద్రపరిగ్రహింపుము భూమిసుత కరతలమిటుల్
యూర్మిళను లక్ష్మణస్వామికై గనుము హస్తము నేమమునచేకొను
డ భామనూ భరతాధిప। శ్రీమతిన్ శత్రుఘ్నుగొనుమీ శ్రు...
తకీర్తి నిక।

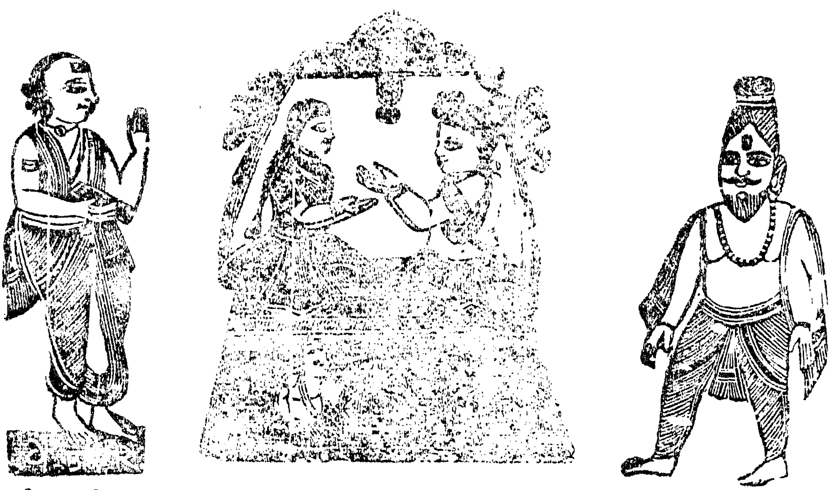

శ్లో॥ తదేవలగ్నం సుదినంతదేవ తారాబలం చంద్రబలంతదేవ!
విద్యాబలం దైవబలం తదేవ లక్ష్మీపతే తేంఘ్రియుగం స్మరామి!